

Pridiga za 4. nedeljo v postu.

(Homilija. Gov. A. L.)

„Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.“ (Dan. 12, 3.)

V v o d.

Kader slišimo, da je naš Zveličar s peterimi kruhi in dvema ribama toliko ljudi nasitil, spoznamo po tem čudežu vsegamogočnost božjo in tudi to nas zopet popolnoma prepriča, da je bil Jezus zares božji Sin. — Jezus bi bil, se ve da, po svoji vsegamogočnosti vse tiste ljudi, kateri so za njim šli in niso imeli, s čem bi se bili nasitili, ravno tako lahko tudi z eno samo besedo nasitil, kakor je bil Bog nekdanj Elija ali pa Mojzesa čudežno nasitil. Na Jezusovo povelje bi se bili ravno tako lahko angeli prikazali, in ljudi nasitili, kakor so nekdanj njega z jedmi pokrepčali, ko se je bil 40 dni in noči v puščavi postil. Z besedo, on bi bil lahko z nevidljivo roko slehernemu pripravil toliko kruha, kolikor mu ga je bilo potreba. Ali po tem bi čudež ne bil vsem ljudem tako očiten, in ne bili bi potem spoznali, da je Jezus Sin božji. Torej je nasitil Jezus ljudi na tako vižo, da so vsi ljudje toliko bolj spoznali, kako velik je ta čudež.

Tudi mi hočemo danes z božjo pomočjo to prigodbo premišljevati! Poslušajte.

R a z l a g a.

1. „Tisti čas je šel Jezus čez galilejsko morje, in šla je za njim velika množica, ker so videli čudeže, ki jih je delal nad bolniki. Jezus je tedaj šel na goro, in je tam sedel s svojimi učenci. Bila je pa blizu velika noč, judovski praznik“.

V spomin, da je bil Bog Izraeljce čudežno iz egiptovske sužnosti rešil, v kateri so čez 215 let v največi revščini izdihovali, v ta spomin so praznovali vsako leto poseben praznik. Imenovali so ga velikanoč. Nekaj dni pred tem praznikom je šel Jezus čez galilejsko morje. Spremljala ga je velika množica ljudi, in sicer zato, ker so že toliko čudežev vidili, ali pa od njih slišali. Eni so iz tega sklepali, ta čudodelnik je gotovo obljubljeni Odrešenik. Radi bi mu bili torej svoje nadloge potožili, zase in drugim pomoči dobili, njegove nauke poslušali in po njih živeli.

Ljubi moji poslušavci! če tukaj pomislimo, kako so ti ljudje mesta, hiše, dela in opravila popustili, in za Jezusom tako deleč šli poslušat njegove nauke in po njih spolnovanju časno in večno srečo doseči: koga bi ti lepi izgledi ne spodbadali, posnemati jih? Če smo tudi mi zmeraj in povsod tako vneti za Jezusov nauk, če si tudi mi terdo prizadevamo po njegovih zapovedih živeti in po njih svoje življenje vravnati, srečni in zadovoljni bomo potem tudi mi ne le v večnosti ampak, tudi že na tem svetu.

O zares, vse na zemlji bi bilo boljše, vse bolj prijazno: mnogo težeb, mnogo terpljenj in britkosti bi ne bilo več, ko bi le zares začeli enkrat po nauku sv. vere živeti. Zares, ko bi le eno samo Jezusovo zapoved, postavim le to zapoved: „Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe!“ vsi skupaj spolnovati hotli, koliko skerbi, koliko težav, koliko solz in britkih grenkih ur bi ne bilo več! Ker, ko bi človek svojega bližnjega zares tako resnično ljubil, kakor sam sebe, potem bi tudi nikdo svojega bližnjega več ne preganjal, bi ga ne sovražil, ne obrekoval in ne zatiral. Ko bi človek svojega bližnjega resnično ljubil, nikoli bi mu ne škodoval, ne na časti ne na premoženju. Ko bi vsi Jezusovo zapoved: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe! na tanko spolnovali, potem bi vsakdo svojim sovražnikom in razžalnikom iz serca odpustil. Ne bilo bi ne preprirov ne sovraštva, ampak vsi ljudje bi v miru, v edinosti in ljubezni skupej živeli. Bogati bi potem rad revnemu pomagali. Eden drugega bi podpirali, in revščine in potrebe, britkosti in skerbi, in toliko solz, ktere se zdaj očitno in na skrivnem pretakajo, vsega — vsega tega bi ne bilo več!

Glejte, kristjani, tako srečen bi bil po tem svet, ko bi ljudje le eno samo Jezusovo zapoved prav spolnovali. Kar nam zdaj življenje greni, kar nam toliko solz nareja, in toliko žalosti in britkosti — nezvestoba — preganjanja — goljufije — sovraštva — uboštva in potrebe — z besedo: vseh težav bi bilo kraj. Ljudje bi usmiljeno, po človeško mislili, ne nosili bi več kamnitega srca v prsih, ne divjali bi več po zverinsko med seboj, in ne pili bi več z peklenskim veseljem krvi svojega bližnjega! — In kaj še, ko bi ne samo ene, ampak vse zapovedi sv. vere na tanko spolnovali: ali bi ne bile potem že nebesa na tem svetu? in celo smert, katero

si zdaj mnogokrat voščimo, pa se je vendar bojimo, bi nas samo preselila iz časne sreče v večno veselje.

Zdaj je svet mnogokrat za nas dolina solz, prav pekel, pa mi sami smo tega krivi. Ako se pa poboljšamo, Jezusove zapovedi na tanko spolnujemo, in svojega bližnjega resnično ljubimo: o po tem bo na zemlji vse drugo bolj prijazno podobo imelo, in ne bili bi samo v večnosti, ampak že tukaj srečni! — Tako so ljudje mislili, kateri so iz zgol gorečnosti Jezusa poslušali in po njegovih naukih živeli, za njim deleč notri v puščavo šli.

2. „Ko je Jezus oči vzdignil, in videl, da je silno velika množica k njemu prišla, rekel je Filipu: Od kod bomo kupili kruha, da bi ti jedli? To je pa rekel, ker je Filipa skušal. Zakaj on je vedel, kaj bo storil. Filip mu je pa odgovoril: Za dve sto denarjev kruha jim ni dosti, da bi vsakdo kaj malega dobil. Eden njegovih učencev, Andrej, Simona Petra brat, pa mu reče: Mladencč je tukaj, kateri ima pet ječmenovih kruhov, in pa dve ribi, ali kaj je to med tolikanj ljudi? Jezus pa je rekel: Recite ljudem sest. Bilo je pa tam veliko trave. Sedli so tedaj. Okoli 5000 mož jih je bilo. Tedaj je Jezus vzel kruhe, in je zahvalil, ter jih razdelil med sedeče. Ravno tako tudi rib, kolikor so hotli. Ko so bili pa nasiteni, reče Jezus svojim učencem: Poberite kose, kateri so ostali, da konca ne vzamejo. So tedaj pobrali in napolnili 12 jerbasov s kosci, ki so ostali od petih ječmenovih kruhov tistim, kateri so jedli“.

Vse, kar se je tukaj godilo, kar je Jezus storil, vse je tako umevno, da ne potrebuje nobene razlage več. Tudi bi se to razložiti ne moglo, ker ne more nikdo takega čudeža zapopasti, ker ne more nikdo umeti, kako da je Jezus okoli 5000 mož, brez žen in brez otrok, s petimi kruhi in z dvema ribama nasititi mogel, tako da je na zadnje še 12 jerbasov koscov ostalo, da je bilo torej potem več kruha, kakor ga je bilo, ko so jesti jeli. Tukaj ne moremo družega, kakor da vsegamogočnost božjo v tem čudežu spoznamo in jo v globoki ponižnosti molimo!

Če pa tudi te čudapolne prigodbe zapopasti nismo vstanu, vendar obsega za nas mnogo prelepih naukov. Tukaj namreč vidimo, kako je Jezus s čudežem lakoto svojih poslušalcev vtolažil — vidimo, kako ljubeznjivo je skerbel za njih časne, telesne potrebe. — V tem moramo tudi mi Jezusa posnemati, in pri vsaki priložnosti nesrečnim pristopiti, potrebnim pomagati in zapuščene podpirati, ker s tem, ko ubogaime dajemo in potrebne podpiramo, si nabiramo bogate zaklade za nebesa in potolažimo božjo pravico. Ker po besedah sv. pisma ubogaime dajanje pokriva veliko število naših grehov.

Ne zamore pa vsak svojemu bližnjemu telesnih dobrot deliti; postavim, kako bi kdo vbogaime dajal, če je sam reven? Kako

bi potrebnemu pomagal, ko sam ptuje pomoči potrebuje? Kako bo nesrečnega tolažil, z besedo in z djanjem mu pomagal, ko je sam nesrečen, preganjan, sovražen, ko sam pomoči potrebuje, pa je nikjer ne najde? Pa če tudi vsi ne zamoremo ubogim pomagati, potrebnim pristopiti, z besedo, če tudi vsi ne zamoremo telesnih del usmiljenja bližnjemu deliti, vendar pa vsi toliko bolj duhovne dobrote povsod deliti zamoremo, t. j. pri vsaki priložnosti z lepim izgledom, z opominjevanjem, s prijaznim nagovarjanjem bližnjega k dobremu napeljevati, v kreposti ga vterdovati, ali ga pred hudim varovati in mu ostudnost greha pred oči postavljati. In kolikrat imamo priložnost k temu?! Kolikrat bi lahko svoje ali podložne pred hudim varovali in opominjali in kolikrat bi jih lahko k dobremu in k pobožnosti vneli!

To morate posebno vi, keršč. starši, pri svojih otrocih storiti. Vi morate skrbeti, da bodo vaši otroci pobožni in pravični in v božjem strahu rastle. Zgodaj že jim morate studenje greha in ljubezen do kreposti v njih mehke serca vsajati. Nikdar jim ne smete kaj napčnega pripustiti, in jih posebno z lepim lastnim izgledom po kerščansko izrejati, ker s tem jim veliko več koristite, kakor bi jim še toliko časnega premoženja zapustili.

Tako morate tudi vi, keršč. gospodarji, za zveličanje svojih poslov skrbeti, da čujete nad njih zaderžanjem po noči in po dnevu, da jim nikdar kaj slabega ne dovolite, da jih skerbno v cerkev k božji službi pošiljate, jih v strahu in pokorščini imate in jim zmeraj in povsod v govorjenju in v djanju z lastnim lepim izgledom svetite.

Tako zamoremo sploh vsi prav veliko dobrega storiti, če svojega bližnjega pri vsaki priložnosti greha varujemo, z bratovskim opominjevanjem njegovo dušo rešimo, in ga s svojim lastnim lepim izgledom v dobrem vterdujemo.

Pa moj Bog, kako se večidel ravno narobe godi! Zakaj starši bolj skerbé za časno srečo svojih otrok, da jih kmalo h kruhu pripravijo. Ali so pa tudi otroci čisti, sramožljivi, pravični in lepega zaderžanja, to jim je mnogokrat le malo mar. Marsikterikrat pa starši tudi sami s pohujšljivim govorjenjem, z lastnim slabim izgledom podirajo to, kar so učeni in duhovni pastirji z velikim trudom dobrega postavili. — Kolikrat imajo gospodarji in gospodinje svoje posle prav terdo, če jim niso dela prav opravili, ali jim kako škodo naredili, molče pa in se nič ne zmenijo, če njih posli gerdo govoré, nesramno živé in po noči vasujejo. — Kolikrat bi lahko marsikdo obrekovavca z eno samo besedo ustavil, togotnega potolažil, sovražnike in nasprotnike sprijaznil, pa godi se ravno narobe! Pomagajo še obrekovavcem in opravljavcem, togotnega še bolj podpibujejo in sovražnike še bolj k sovraštvu dražijo. In tako

sejejo nesrečo in hudobijo, namesto da bi sebi in svojemu bližnjemu do zveličanja pomagali.

Ah, moji kristjani, to bi ne smelo tako biti! Marveč pri vsaki priložnosti moramo hudobije zatirati, krepost pospeševati in povsod božje kraljestvo razširjevati. To je dušna miloščina, katero vsak, še tako ubog, lahko deli — to je dobro delo, katero tolikrat in tako lahko storimo, in katero nam toliko koristi na tem in na nemem svetu obrodi!

Zakaj telesne dobrote, ktere bližnjemu skazujemo, po navadi le malo časa uživā. Če lačnega nasitimo, kmalo bo spet lačen, če raztrganega oblečemo, kmalo bo spet raztrgan. Potreba, iz ktere mu danes pomagamo, kmalu se spet poverne. Z besedo: telesne dela usmiljenja le malo časa pomagajo. Kar pa bližnjemu na duši dobrega storimo, ne velja samo za ta svet, ampak posebno še za večnost! Kakor eno samo semensko zrno velik in mnogoteri sad obrodi, tako tudi velikrat ena sama duhovna dobrota celim prihodnjim rodovom veliko dobrega prinese in njeni blagoslov terpi do končanja sveta. Če postavim: enega samega človeka od greha odvernemo in ga k dobremu napeljemo, ta bo spet druge od greha odvrāčeval in k dobremu napeljeval, ti spet druge, in tako zmeraj naprej, in tako lahko naše prvo prijazno opominjanje, posvarjenje, naš lepi izgled srečo in blagor po zemlji razširja še potem, ko smo se mi že davno iz tega sveta ločili, ko se je nad nami že davno grob uderl, in ko so že davno ljudje nas pozabili. In koliko veselje bo za nas, če nam taka duša enkrat poreče: Ti - ti si me rešil, ti si mi pomagal v zveličanje, katero zdaj uživam! In koliko bo še le naše plačilo za to v nebesih, česar nas prerok Daniel zagotovi, ko pravi: da se bodo tisti, kteri so bližnjega od greha odvernili, in ga k dobremu napeljali, kakor zvezde v nebesih svetili. Dan. 12, 3.

Blagor vam torej, moji bratje in sestre, če boste za naprej po tem premišljevanju delali! Velik bo blagor na zemlji in še neskončno več zveličanje vam je zato v nebesih prihranjeno!

3. „Ko so pa ljudje videli čudež, ktere ga je bil Jezus storil, so rekli: Zares, on je prerok, kteri ima na svet priti! — Ko je pa Jezus spoznal, da hočejo priti in ga po sili vzeti, da bi ga kralja storili, je spet On sam zbežal na goro“.

Kako čudno je to! Ko so ljudje po tem čudežu spoznali, da je Jezus obljubljeni odrešenik, ko so mu bili po čudežnem nasitjenju hvaležni, svoje hvaležnosti in svojega spoštovanja do Jezusa niso vedli bolje razodevati, kakor da so ga hotli obsuti s posvetno častjo, in s posvetnim premoženjem in ga kralja izvoliti. Jezus pa, komur ni bilo za posvetno čast in premoženje mar, ampak za zveličanje ljudi, se je umaknil njih nespametnim naklepom s tem, da je sam na goro zbežal in se jim prikril.

Ljubi moji! kakor ti, tako delajo še dandanašnji večidel vsi

ljudje. Posvetno veselje, bogastvo in čast — to jim naj več velja — po tem hrepené — za to delajo in se ubivajo. Pozabijo pa pri tem, da vse posvetno veselje, da vse bogastva in časti tega sveta so le prazne minljive reči, da je pa človek za vse kaj drugega vstvarjen, namreč za nebesa, za krepost in pobožnost, ker te so edine bogastva, ktere nas vekomej srečne storé, bogastva, katerih mol in rija ne konča, ogenj ne požge in tatje ne ukradejo — te so bogastva, ktere bodo nas tudi še v večnost spremljale, in nam tukaj večno veselje delale.

Ko bi to prav premišljevali, o nikdar bi po tem naših serc ne navezovali na minljivo veselje in bogastvo tega sveta, nikdar bi bolezní in težav s toliko nevoljo in nepoterpežljivostjo ne terpeli, in nikdar bi se smerti toliko ne bali, ampak pričakovali bi jo kakor ljubo prijateljico, ktera pride, nas in naše dobre dela poklicat na večno plačilo v nebesih.

Poslušajte k temu še malo prigodbo! — Pobožen starček je ležal na smertni postelji. Njegovi otroci in vnuki so stali okoli njega. Zaspal je bil nekoliko, in v spanju se je trikrat posmehljal? Ko se izbudi, vprašajo ga sinovi, zakaj se je v spanju trikrat posmehljal? Pobožni starček jim odgovori: Pervič so mi bile v misel prišle vse veselja mojega življenja in smejati sem se moral, ko ljudje take pene toliko v čislih imajo. Drugič so mi bile v misel prišle vse terpljenja mojega življenja, in smejal sem se, ker bodo kmalo svoje bodeče ternje izgubile in se v vekomaj cveteče rožice premenile. Tretjič pa mi je bila prišla na misel smert, ktere se ljudje tolikanj bojé in smejal sem se, ker ona je le prijazen angelj božji, kateri me bo rešil vsega terpljenja, vseh bolezní, vseh britkosti in skerbi, ter me peljal v večno zveličanje.

Vtisnite si to naukapolno prigodbo v serce, in učite se iz nje, da samo krepost, pobožnost in dobre dela so pravo bogastvo, in da nam le strah božji in vdanost v voljo božjo pripravljate že na tem svetu serčni mir, na unem pa večno zveličanje. Te čednosti nam smert prijazno naredé in nas veselo peljejo proti tisti deželi, v kateri Bog vse svoje zveste služabnike vekomaj plačuje. — Amen.

S k l e p.

Ne govori, kakor Kaj: „Ali sem mar jaz varh svojega brata? “ — Kaj so meni drugi mar? — „Kako, pravi sv. Krizostom, „tebi bi tvoj brat, tvoj bliženj mar ne bil? Komu naj pa bo mar? Morebiti hudiču, ki bi ga rad zapeljal in pogubil? Morebiti naj bo mar hudobnim tovaršem, ki ga s slabim izgledom, pohujšljivim govorjenjem v hudobije vterdujejo? Morebiti naj bo hudobnim, pridigarjem, spovednikom? Njih sveti poklic je sicer to, ali kateri njih pomoči naj bolj potrebujejo, bežé pred njimi in jih ne poslu-

šajo. Glej torej, kjer duhovnov apostoljski poklic neha, tam se tvoj začne, ker ti med njimi in ž njimi živiš in jih grešiti vidiš^a. Skerbi torej, da ne boš enkrat s prerokom zdihoval: „Gorje mi, ker sem molčal!“ Globoko si v srce vtisni besede nekega cerkvenega učenika, ki pravi: „Izmed vseh človeških del je naj svetjše, Bogu pomagati duše zveličati^a. Amen.

Pridiga za 5. postno ali tiho nedeljo.

(Greh je naj večje hudo; gov. N. P.)

„Kdo zmed vas me bo greha obdolžil? (Jan. 8, 46.)

V v o d.

O da bi se zamogel pač vsak med nami po pravici ponositi ali pohvaliti, kakor se je pohvalil usmiljeni Jezus, ter rekel Judovskim množicam: „Kdo zmed vas me bo greha prepričal?“ — pač srečni bi bili! O kako prijetno in veselo bi bilo naše življenje na zemlji, ko bi greha ne bilo. Zemlja bila bi nam prijeten kraj, bila veseli raj, kakoršna je bila poprej, preden sta se Adam in Eva s peklensko kačo spoprijaznila, ter jedla sad prepovedanega drevesa. Od kar je pa greh na svet prišel, zaklel je Bog zemljo, in sto in sto nadlog se je po njej razlilo. Greh je človeku um zatamnil, mu voljo spačil, trud in težavo na zemljo prinesel, v časno in večno smert človeka pripravil, in tudi še zdaj je le greh kriv vsega hudega, vsega zla. O nesrečni greh! kdo bi se te ne bal? kdo bi se te ne varoval? Ali če vidim toliko prevzetnosti in napuha med ljudmi, vidim toliko terdosrčnosti in neusmiljenja, vidim toliko nečistosti in nesramnosti, vidim toliko zavida in nevošljivosti, vidim toliko nezmerčnosti in požrešnosti, vidim toliko jeze in sovaštva, vidim toliko postopanja in lenobe — zares ne vem, kaj bi mislil? Ali ljudje res vedó, ali pa le nočejo vedeti, kako veliko zlo, kako veliko hudo da je greh? Mislim tedaj, da ne bo nepotrebno, vam to resnico: Greh je naj večje hudo spet enkrat v spomin poklicati. Le pridno poslušajte!

R a z l a g a.

I. Neki človek, ki je na deželi stanoval, znal je gade ali kače loviti, da nobeden tako. Pogodil se je tedaj z nekim lekarjem (apotekarjem) v bližnjem mestu, kateri mu je gade dobro pla-

čeval, ter jih za neko zdravilo (terjak) vpotreboval. Nekega dne se mu je lov tako močno obnesel, da je blizo pol drugi sto strupenih gadov domu prinesel. Ali le tolikanj se je bil vtudil pri tem delu, da se mu še jesti ne zljabi, ko zvečer z gadi domu pride. Tedaj se v svojo spavnico spravi, in poprej ko more na počitek poda. Kakor druge pota je tudi zdaj gade seboj vzel v svojo spavnico, ter vse še žive v neko posodo pometal, in pokrov nanjo poveznil, toda prerahlo in ne zadosti terdo. Na to se v posteljo vleže in zaspi. Po noči pa gadje pokrov s posode odrinejo, in gorkoto iskaje vsi od kraja na postelj zlezejo, ter se nesrečnega lovca oklenejo krog vratu in pasu, krog rok in nog. Vendar mu gadje nič žalega ne storé, razun da ga že bolj proti jutru — zbudé. Oj kako se vstraši, ko zamerka, kolika nesreča da ga je zadela. In bolj ko se zdani, in bolj ko svoje prerevno stanje spozna, bolj zastrmi, ter zdihne: „Oh, po meni je! nesrečni gadje so mi iz posode všli.“ Pri vsi nesreči pa je le vendar toliko razumen bil, da se ne gane, ker je dobro vedel, da bi ga bili gadje, ki so se ga po vsem životu ovili, pri tej priči vsega opikali, kakor bitro bi bil kterege vtisnil, ali se jih otresati in otepati jel. Oh, kako reven in strašen je bil njegov stan. Vendar le ne zgubi glave. Bogu izročivši se zakliče rahlo svojo deklo, ter pazno gleda, da se kje ne gane in ne premakne. Dekla glas zasliši in skoz vrata v spavnico pogleda; zdaj jej zašepeta in pravi: „Ne hodi mi noter, ampak le hiti doli, vzemi velik kotel, nalij ga do polovice z mlekom, ter mleko sogrej, da bo mlačno. Potem kotel prinesi, in rahlo, kar se le da, mi ga postavi sred spavnice. Vrat nikar ne zapiraj! Le idi in hiti, ter časa ne zgublaj!“ Dekla gre, kotel z mlekom nalije, mleko sogreje, ter v spavnico prinese, kakor gospodar veli, in potem spet tiho in brez šundra odide. Ko pa mleko sred spavnice stoji, in ga gadje ovojajo, spravijo se eden za drugim, ga lizat. Jeli so se mu motati z rok in nog, z vratu in pasu, in se v kotel plaziti. Oh koliko veselja ubogemu lovecu! ali vsemu veselju vkljub le še zmerom miruje, dokler niso bili gadje iz postelje in v kotlu vsi do zadnjega. Kader so se bili pa gadje že vsi v kotel splazili, lovec vstane; ko vidi gade od mleka že vse omotene in zaspane sred kotla gomezlati, vzame klešče, in gada za gadom iz kotla potegne, ter mu glavo odščipne, dokler vseh ne podavi in ne pomori. Ko pa je to strašno delo dokončal, verže se na svoje kolena, in zahvali Boga iz celega serca, da je ga iz tolike strašne nevarščine tolikanj milostljivo rešil in otel. Potem gre doli k svojim domačim, ter vsem priplašenim do dobrega dopove, kaj se mu je dogodilo. S trepečim srcem ga poslušajo, in tudi njemu samemu spred straha mravljiuci po herbtu gomezlajo, ko jim neznano nevarnost opisuje, v kateri je se znašel še pred malo trenutleji. Zatim pošlje gade lekarju v mesto, in mu sporoči, da mu je zdaj zadnje gade poslal, ker se posih-

malo z gadjim lovom nič več ne bo pečal. In res se je bil od zdaj za naprej tolikanj nevarnemu delu za zmerom odpovedal, in res se mu je bilo to delo posihvalo tako močno zamerzelo, da ne le viditi ampak še clo slišati ni mogel nič več ne od nobenega gada.

II. To je zares strašna prigodba ter je vredna, da jo na vse strani obrnemo, ter si jo še bolj na drobno ogledujemo: Premislimo toraj:

1. Prerevno stanje lovčeve v njegovi postelji. Strah nas po sili spreleti in groza nas prevzame, če si ga prav živo pred oči postavimo od nog do glave vsega od strupenih, pisanih gadov ovitega. Oj strašno stanje! je le mogoče si še strašnejšega misliti? Da, še vam vem za nekaj vse strašnejšega: Dušni stan človeka, ki se v smertnem grehu znajde, je še sto in stokrat strašnejši od stanu nesrečnega gadjega lovca med pisanimi gadi spečega. Ko vidimo grešnika, bodisi na njegovi postelji spečega ali po dne na njegovem delu se znašlega, in vemo da sto in sto smertnih grehov in sto in sto hudih duhov vse hujših od strupenih gadov njegovo revno dušo v posesti ima, po sili prevzame strah in groza slehernega poštenega človeka. Nesrečnega grešnika morda njegovo prerevno stanje ne splaši, ker se ga ne zavé, in je morda že zaspal v svojih grehah, to je: si oglušil svojo vest, da mu že nič več očitanja ne dela. Tudi gadjemu lovcu njegova nesreča ni delala nobene bojezni in strahu, dokler je spal, in se še ni prebudil. Ali je pa mar stanje tega in unega manj strašno in manj nesrečno, ker ga ne čutita?

2. Premislimo na dalje neznanu nevarnost gadjega lovca, dokler je spal. Ko bi se bil nesrečni lovec v spanju le nekoliko ganil, ali se, kakor človek v spanju marsikterokrat stori, iz ene strani na drugo obrnil, ter eno ali drugo teh žival kaj vtisnil; ko bi bil gade splašil, bodisi ali s svojim dihanjem, ali s kakim zdihlejem ali kako besedo; po njem bi bilo, ko bi mignil. — Kakšna pa bi bila z grešnikom, ki se v smertnem grehu znajde, in bi ga ena ali druga neprevidena nesreča nagloma zadela, kakoršne marsikterega zadevajo dan na dan po vsem širokem svetu, ter bi mu nenadama mertvaški zvon zaklenkal? in kakšna je s tistimi, ktere je v stanu smertnega greha nagla in neprevidena smert nepripravljene iz časnosti v večnost preselila? Slehern, ki v kakem smertnem grehu gre iz tega sveta, je pogubljen in zaveržen na veke. Strašna smert bila bi zares, ko bi človek od kakih poldrugi sto gadov opikan zamerl. Toda kaj je še vse to pred peklenškimi mukami v neznanem breznu, v katerem grešnik neprenehoma pikan od hudih duhov, pikan od teže svojih grehov, pikan od svoje vesti, pikan od obupanja, in žgan od nepopisljivega ognja trenutljeje za trenutljejem umira, in vendar nikoli ne umerje.

3. Spomnimo se na zadnje tudi še na strah, ki ga je imel nesrečni gadji lovec, ko se je prebudil. — Tudi ti, o grešnik! ne boš zmerom spal. Če poprej ne, se boš vsaj v smertni uri gotovo prebudil, kader ti bo stopiti na sodbo! In takrat, oj kako se boš prestrašil, ko vidiš, da si božji sovražnik, ter med tistimi, ki so se vperli zoper Boga, kakor prevzetni angelji, ko vidiš, da si ves črn grehov, ter za nobeno rabo ne več, razun za pekel, v kterega boš zdaj pahnjen, in za večno vanj zaveržen! Oh, vsaj vendar nikar ne spi do tistihmalo; takrat bilo bi že vse zgubljeno, ter vse zamujeno. Zdaj se zbudi, dokler je še čas in ti je še mogoče, strupene gade pregrehe, ki ti žugajo vsak hip večno življenje zamoriti, iz serca pometati in izpoditi!

III. In zdaj, o grešnik! ko si vidil nevarnost, v kateri je se znašel nesrečni gadji lovec, in tudi spoznal, da se ti sam v še vse večji nevarnosti nahajaš; prevdari še, kako se je nesrečni gadji lovec iz nevarnosti izmotal, da kakor on, se tudi ti iz nevarnosti spraviš.

1. Pogledj naj poprej njegovo razumnost. Bivši sicer v smertni nevarnosti, vendar le glave in serca ni zgubil, ampak je serčno segel po edinem pripomočku, ki ga je oteti vtegnil, in tudi zares otel. — Tudi ti nikar serca ne zgubi, ne obupaj o grešnik! ko premišljuješ nesrečni stan svoje duše. Nikar ne reci, kakor je Kajn rekel, ter djal: „Moj greh je prevelik, kakor da bi mi ga zamogel Bog odpustiti!“ Če bi bil tudi še stokrat večji grešnik, kakor si, usmiljenje božje je še vse večje, ker je neskončno. In pri tem ti ni treba pripomočka še le iskati, ter premišljevat, kateri pripomoček ravno bi naj pripravniši bil, da te reši tvojih pregreh. Zdavnej že je najden ta pripomoček, in božje usmiljenje ti ga ima vsak čas in na vsakem kraju na ponudbo. Ta pripomoček je s. Jezusova rešnja kri, ktera ti spira tvoje grehe v zakramentu s. pokore.

Prava pokora scer ni lahka reč, in tem več grehov ko imaš, tem teža bo pokora; nemogoča pa le vendar ni. Bog nič nemogočega ne tirja od tebe, in da le resnično voljo imaš, svoje storiti, tudi Bog [bo svoje storil, in ti na strani stal podpiraje te s svojo pomočjo in milostjo. Zvesto tedaj premišljuj svoj dušni stan, ter natanko izprašuj svojo vest, obžaluj prav iz serca svoje storjene hudobije, za terdno skleni se poboljšati, spoveduj se čisto in odkritoserčno vseh svojih grehov, opravljaj zvesto naloženo pokoro, in na to si svest bodi, da bodo vsi gadje pobegnili iz tvojega serca, to je, da ti bodo odpuščeni vsi tvoji grehi!

2. Premisli na dalje še terdni sklep nesrečnega gadjega lovca. Vsem gadom glave poreže, ter le enemu ne prizanesa. Odpove se za zmerom gadjemu lovu, kateri bi ga bil skoraj ob življenje djal. In se mu to delo, ki ga je v toliko ne-

varnost pripravilo, tako pristudi, da nič več slišati ne more od njega. — Tudi iz tega se učiš, o grešnik! kar sem ti ravnokar naročal, to je: prave pokore, in da se po nobeni ceni ne smeš povrniti v stare grehe.

3. In zadnjič se spomni še na nedopovedljivo veselje gadjega lovca, ko se otetega in rešenega čuti. Ali akosiravno je bilo veliko njegovo veselje, vendar le ni primeriti z neizrekljivim veseljem, ki ga grešnik ima, kader se je po pravi pokori spet z Bogom spravil, in ga je Bog spet za svojega otroka dozel. Kdo pa še le zamore vredno popisati sladkost in veselje, ki jo bo grešnik takrat vžival, kader bo otet od vseh svojih sovražnikov, ter rešen vseh časnih stisk in težav, povabljen naj gre v veselje svojega Gospoda? O kako se bo takrat blagroval, ter srečnega imenoval, da je dal po pravi pokori svojim grehom slovo! Amen.

Postne pridige.

4. Pridiga.

(3. Marijina žalost. Gov. J. A — st.)

(Zguba 12letnega Jezusa.)

„In ko so dnevi pretekli, in so nazaj šli, ostal je mladeneč Jezus v Jeruzalemu, in njegovi starši tega niso vedeli“. (Luk. 2, 43.)

V v o d.

Imenitni malar Karlo Dolče se je nekokrat ob bregu reke Tibere sprehajal; bil je priča, ko se je nekaj ginljivega prigodilo. Neki materi je otrok padel v vodo, in je bil v veliki nevarnosti vtopiti se. Prestrašena in jokajoča je žena sem ter tje tekala, dokler je eden, ki je plavati znal, na njeno prošnjo v vodo se spustil, je otroka srečno otel, in je živega k maternim nogam položil. Mati od veselja ni vedela, kaj bi bila počela, in je zopet dobljenega otroka na svoje persi pritiskala. — „Zdaj zamorem Mater božjo zmalati“, je zaklical Karlo Dolče, in je bitel na svoj dom, „zakaj zdaj sem videl, kako se mati derži, ki je svojega otroka, svojega zgubljenega, iskala, in ga zopet našla!“

O da bi, kakor uni malar na platno, tako tudi jes zamogel Marijino podobo zmalati v vašo dušo, in vam popisati tisto žalost, ki jo je Marija v svojem srcu občutila, ko je 12letnega Jezusa zgubila! Zguba 12letnega Jezusa je tretji britkostni uncč, ki je Marijino dušo presunil, je tretja Marijina žalost, katero častiti nas sv. cerkev opominja. To tretjo žalost hočemo danes premišljevat. Videli bomo:

I. Kako se je moglo zgoditi, da je Marija Jezusa zgubila, in

II. Kakšino svetost je Marija pri tej zgubi kazala. Pripravite se!

I. del.

Ko je bil Jezus 12 let star, pršel je s svojimi starši v Jeruzalem na velikonočni praznik, da bi ondi svojega nebeškega Očeta očitno molil in častil. Sv. evangelje pravi: „Kader je bil Jezus 12 let star, šli so njegovi starši v Jeruzalem po navadi praznika“. Bog je bil Judom zapovedal, naj vsi odraščeni možje trikrat v letu o velikih praznikih gredo na božjo pot v lepi tempelj v Jeruzalemskem mestu; tisti trije prazniki so bili velikonočni praznik, binškoštni praznik in praznik zelenih šotorov. Kader je bil hebrejski deček 12 let star, vezala ga je tudi ta zapoved, in je moral z drugimi te tri velike praznike iti v Jeruzalem k očitni službi božji. Zato sta Marija in Jožef Jezusa, ko je bil 12 let star, seboj vzela, akoravno je bilo iz Nazareta v Jeruzalem čez 30 ur hoda. Tukej v svetem mestu so prišli Judje ne samo iz vseh krajev judovske dežele, ampak iz raznih dežel skupej. Kader so prazniki dokončani bili, in so Boga molili, darove opravili, postavo zaslišali, vernili so se spet na svoj dom. Množice so v posameznih trumah zapuščale Jeruzalem. Moški so šli posebej, in ženske posebej. Uni so šli pri enih vratih iz svetega mesta, ti pri drugih vratih. Otroci pa so ali z ženskimi ali pa tudi z možkimi iti smeli, kakor so namreč hoteli. Na večer so družine spet prišle skup na tistem kraji, kjer so obstali, da bi bili prenočili. Ker so trume ljudstva ločene iz mesta šle, ni bilo nobenih nerodnost na božji poti. Velika množica ljudstva je zamogla mirno iz Jeruzalema iti. Zakaj v svetem mestu se je dostikrat več kakor en milijon Izraelcev vkupaj sošlo.

2. Možje so šli posebej, in žene posebej. In tako se je prigodilo, da sta Marija in Jožef bila ločena. Pri tej priložnosti je zamogel Jezus v Jeruzalemu ostati, da ga niso pogrešili. Marija, deviška mati, je šla z ženami: kaj si je mogla družega misliti, kakor to, da Jezus je med možmi, pri svojem sv. redniku Jožefu? Pogrešila ga je; težko ji je bilo brez njega biti; zakaj njen sin,

ki ga je poznala, da je Bog, jej je bil čez vse. Pa zakaj je na poti ločena bila od svojega ljubljenelega sina? O ona je sv. Jožefu privoščila to srečo, Jezusa pri sebi imeti! O kako je serce sv. rednika v družbi božjega Sina z veseljem in radostjo napolnjeno! S to mislijo je Marija, sv. mati, imela celo pot opraviti, in le s telesom je bila pri tovaršiji, z dušo je bila pri svojem Sinu.

3. Zakaj je Jezus v Jeruzalemu ostal? Po božji volji. Zakaj z zgubo božjega otroka je imelo njeno materno serce vterjeno biti, da bi njegovo zgubo prenesti mogla tudi takrat, ko jej bo odvzet, ko bo na križu umorjen. S to mislijo, da božji otrok je pri Jožefu, in da Jožef v njegovi družbi veliko veselja občuti, šla je Marija okrepčana in potolažena svojo pot. In to veselje — v kakšino strašno žalost se je spremenilo! O kako hitro za veseljem pride žalost! Radost in britkost vedno si podajate roko.

3. Sonce je za goro zahajalo, in jelo se je mračiti; popotniki so prišli na tisti kraj, kjer so imeli navado ostajati. Družine so se zbirale, očetje in matere, sinovi in hčere so prišli skupej. Jožef, sv. rednik, išče božjo Mater, in najde jo. Marija vidi sv. ženina Jožefa: pa kakšina groza! Jožef je sam; Jezusa ni pri njem. Jožef božjega otroka ni pogrešil: zakaj on je bil preponižen, da bi bil misliti mogel, da bo Jezus celi čas pri njem ostal, in ne pri Materi. Zdaj pride zguba na dan; Jezusa ni pri Jožefu, in ga ni pri Marii. Jezus je zgubljen! Tako zapuščena, kakor Jožef in Marija tisti večer, še Adam in Eva nista bila, ko sta bila iz paradiza izgnana. Vprašujeta pri žlahti: Nobeden ni mladenča videl. Vprašujeta pri znancih, pri vsi popotni tovaršiji: Nobeden za mladenča nič ne ve. Noč pokriva zemljo: pa še večja noč je v materinem sercu. Ko bi bilo solnce ob belem dnevu otemnelo; ko bi bile zvezde z neba padale: njih serce bi ne bilo tako žalovalo kakor zdaj. Jezus je zgubljen! Še po noči se vrneta Marija in Jožef v Jeruzalem nazaj, in iščeta po vseh ulicah velikega mesta zgubljenega otroka, in ga ne najdeta. Pri tej žalosti, ki musek in kosti, telo in dušo prešine, ostane Marija mirna in pokojna, in v božjo voljo vdana. In to vdanost v božjo voljo, ki jo je Marija pri zgubi svojega sina v svojem sercu obranila, hočemo zdaj še premišljevati.

II. del.

1. Marija je svojega sina zgubila! Kaj se je zgodilo z Jezusom? Kam je prišel? Ali so ga Judje že zdaj umorili, ker vedela je, da enkrat ga umorili bodo? Ali njen Sin zdaj že visi na križu, in brez matere? Ona ne ve. O strašni stan, v katerem se Mati božja znajde! Pri njegovi smerti in pri njegovem pokopu je bila vendar pričujoča; On je vse terpel, On je počival. Pa taka nego-

tovost, v kakoršni je Mati božja zdaj, ali ni strašnejša kakor gotovost? Jezus je zgubljen! S to besedo izgovorimo žalost, ki je nismo vstani ne razumeti, ne občutiti. Da bi to žalost občutiti mogli, kakor je, morali bi Marijino serce imeti. Kakor bo njen Sin enkrat od Boga zapuščen: tako je zdaj ona od Sina zapuščena. Črna noč in temota, neizrekljiva breztočaženost je v njenem sercu: ni je nobene pomoči, nobene luči, nobenega konca! Kakor nekteri svetniki terdijo, so še clo angeli od Boga povelje dobili, jej v tej strašni sili nobenega pojasnjenja ne dati. O uboga Mati, „ti si objokovanja vredna med ženami!“

2. In vendar sv. Mati ne omahuje v veri, ogenj ljubezni ne vgasne v njenem sercu; tistim, kateri Boga ljubijo, vse reči služijo v prid! Njen Sin je Bog, v tej veri terdna stoji, in kar Bog stori, vselej je prav storjeno. Ona počiva v Bogu, kakor velikonočno jagnje v roci duhovna darovavca; ona se je narvišemu vsa v dar dala z besedami: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“ Ti trije dnevi, v katerih je Mati božja Sina zgubila, povzdignili so Marijo na tako visokost svetosti, ktere vsi svetniki ne dosežejo. Ona je polna milost od prvega trenutka, ko je vstvarjena bila, in s temi milostmi je delala, in si je svetost pridobila, ki je večja, kakor svetost vseh angeljev in arhangeljev, Kerubinov in Serafinov. Sveti angelji so le služabniki božji: Marija pa je Mati božja. In kolikor viša je mati od služabnika: toliko viša je Marija v svoji svetosti.

3. Noč, ki je podobna noči v sercu žalostne Matere, noč in in temota je v duši sv. Očeta, častitljivega imena Pija IX. Zgubil je narprej nar večji in nar lepši del svojega kraljestva, in zdaj je zgubil še drugo svoje posestvo, in še clo večno mesto Rim je zgubil, ki je pglavitno mesto keršanstva. V tej noči ne vidi nobene brambe, nobene gotovosti, nobene pomoči, nobene rešitve. „Vsi“, zamore reči s kraljem Davidom, „vsi, ki me vidijo, me zasmehujejo; z ustnicami gibljejo, in z glavami majajo“. „V Gospoda je zaupal, naj ga reši; otmè naj ga, ker ga ljubi“. „Veliko telet me je obdalo, debeli junci so me obsuli, reže v mé, ko zgrabljiv in rjoveč lev“. (Ps. 21.) Pa občudovanja in našega spoštovanja vredna je terdna serčnoost, in nepremakljivo zaupanje, s katerim sv. Oče vsem mogočim prigodkom naproti gleda. „Glej, hlapec Gospodov sem“, je njegova molitev, „naj se mi zgodi po njegovi besedi!“ Sila in potreba, v kateri se sv. Oče znajde, naše spoštovanje zavoljo serčnosti slabega starčka, vse to nas močno priganja, da Vsegamogočnega Boga za njegovo rešitev prosimo, ali pa če je Bog po svoji nezapopadljivi modrosti drugači sklenil, da za njegovo stanoovitnost v boji z močmi temote neprenehoma molimo. Ko je kralj Herod sv. Petra v ječo vergel, molili so verni za njegovo rešitev. In „Peter je bil šicer zapert v ječo, cerkev pa je zanj neprenehoma

k Bogu molila⁴. In kakor je Peter na čudno vižo iz Herodove roke bil otet: tako zamore vsegamogočni Bog tudi naslednika sv. Petra njegovih sovražnikov rešiti. Kar naša slaba molitev ne zamore, to zamore mogočna priprošnja Matere božje doseči. Saj je Mati sedem žalost, in ima s potrebo in stisko svojih otrok usmiljenje. Zato je vse to neizrekljivo terpljenje prevzela, ki ga je prestala, da bi postala „tolažnica žalostnih, pomoč kristjanov“.

O usmiljena Mati! mi se tako poredkoma k tebi zatakamo, tako malo spoznamo tvojo vero, tvojo neizrekljivo ljubezen do Boga in do bližnjega, tvojo nepremakljivo vdanost v božjo voljo, tvojo pokojnost v morju britkost. Zakaj „veliko kakor morje je tvoje terpljenje!“ O žalostna Mati božja, prosi za nas uboge grešnike, zdaj in na našo smertno uro! Amen.

5. Pridiga.

(4. Marijina žalost. Gov. J. A - st.)

(Jezus sreča svojo Mater s križem.)

„In je svoj križ noseč ven šel na mesto, ki se imenuje mesto mertvaških glav, po Hebrejsko pa Golgata“. (Jan. 19, 17.)

V v o d.

Slišali smo do zdaj od treh Marijinih žalost. Prve dve žalosti je Marija v svojem sercu občutila, ko je Jezus še dete bil, namreč, ko je Simeon prerokoval, da bo njeno lastno dušo meč presunil, in ko je z božjim detetom v Egipt bežala. Tretjo žalost je občutila, ko je Jezus 12 let star bil, in ga je v Jeruzalemu zgubila.

Marijin Sin je odrasel. Ko je 30 let star bil, začel je učiti. Tri leta je v Judovski deželi očitno učil; v tempeljnu in v shodnicah, v čolnu in na gori, v puščavi in na polju je božjo besedo oznanoval; bolnike je ozdravljaj, grešnike boljšaj, žalostne tolažil,

vse njegove stopinje so bile z dobrotami zaznamovane. Pa kakšino spremenjenje! Ta Jezus, ki je nar večí dobrotnik ljudi, k smerti obsojen — s križem sreča Mater svojo. Tedej križ, nar grozovitniša smert, je plačilo za brezštevilne dobrote, ki jih je Gospod svojemu ljudstvu skazoval! Nevošljivost starašinov in velikih duhovnov ni poprej počivala, dokler On, ki so ga sovražili, na križu ne umerje. Judež je peklu to službo skazal, da je svojega Gospoda in Učenika sovražnikom izdal. Svetnika vseh svetnikov je veliki zbor k smerti obsodil, in slabi, brezvestni Pilat je križati ga dovolil. Premišljevali bomo danes četrto Marijino žalost: Jezus s križem sreča Mater svojo;

1. bomo prigodbo te žalosti zaslišali; in
2. kaj se nam je pri tej žalosti učiti. Poslušajte!

Razlaga.

1. Dva dni pred veliko nočjo je vzel Jezus, preljubeznjivi Sin, v Betanii od svoje žalostne matere slovo. Pač žalostna ura! „Mati“, ji je rekel, „mati, zdaj je prišla ura, da bo Sin človekov grešnikom v roke izdan. Jes grem voljo svojega nebeškega Očeta spolnit. Mati, vdaj se v božjo voljo“. Marija od prevelike žalosti ne more govoriti, le solze toči. Tudi Jezus toči solze — solzé otročje ljubezni. — On se loči in gre. Marija pa stoji in joka v božjo voljo vdana, in na tihoma v svojem sercu moli: „Oče, zgodi se tvoja volja!“

Ljubeznjiva mati je zdaj vedela, da njen božji Sin je zdaj na poti terpljenja. Milo je po njem žalovala, in od Janeza, ljubeznjivega učenca, je vse zvedela, kako je bil na Oljski gori vjet, in koliko britkega terpljenja je tisto noč prestal.

Ko je bil Jezus zjutraj zgodaj k Pilatu peljan, šla je tudi Marija tje z Janezom in s pobožnimi ženami. — Tam sliši, kako Judovsko ljudstvo divje vpije, da naj križan bo, kako ga Pilat nar prej v bičanje obsodi, in potem, kako je s ternjem kronan in zasramovan. Kolikor mahlejev je na sv. telo njenega Sina padlo, ravno toliko jih je padlo tudi na njeno materno serce; in kakor je bodeče ternje glavo njenega Sina, tako je prebodlo tudi materno serce. Res je bilo veliko to njeno terpljenje, pa Marija voljno terpi, in vse Bogu daruje. — Potem je vidila Jezusa, kako ga je Pilat

ljudstvu pokazal in rekel: „Glej človek!“ Še clo Pilatu, terdemu neverniku, se je smilil, kakšino bolečino je moralo še le Marijino serce občutiti, ko ga je tako raztepenega videla? — Na to vidi Marija Jezusa zraven razbojnika Baraba postavljenega, in sliši satansko vpitje Judov: „Spusti nam Baraba, z Jezusom na križ!“ — zares to je bil zanjo meč, ki ji je dušo presunil! Pa Marija stanovitno terpi, kakor pri bolnem otroku mati še ostane, če tudi nobeden več otrokovih bolečin ne more gledati.

Pa po božjem sklepu so imele njene dušne rane še zmiraj bolj boleče biti. Ko je poslednjič slišala, da je njen Sin k smerti obsojen, zbolelo jo je serce, kakor da bi bilo z ognjenim mečem prebodeno. Marija, žalostna mati, občuti, kar še nikoli nobena mati ni občutila, pa čutila svojega žalostnega serca Bogu daruje.

Še je Marija pred Pilatovo hišo stala z Janezom in nekaterimi pobožnimi ženami — kar tekanje ljudstva, glas trobente in gibanje vojakov daje na znamenje, da njen božji Sin bo zdaj v smert peljan.

Mati božja je svojega Sina do konca njegovega življenja hotla gledati; zato je prosila Janeza, da bi jo na tak kraj peljal, kjer bi imel prevod memo priti, in bi bila Jezusa mogla viditi. Že se sliši strašen hrup in vriš, glas trobente in razglaševanje na vseh vogleh ulic, da je Jezus v smert peljan. „Beži, žalostna mati, od tod, beži, da ti serce žalosti ne počí!“ Pa Marija ostane, o da bi bila tudi s Sinom umreti smela! Bleda, objokana, trepeča tam stoji, in čaka, kdaj bo njen Sin memo prišel.

Prevod se bliža, briči z orodjem za križanje pridejo, farizeji na konjih memo jahajo, mlad sodni hlapec gre s Pilatovo tablo za na križ, in — oh! nekatere stopinje za njim pride — njen Sin, Odrešenik sveta! Oh narlepši izmed ljudi ni človeku več podoben! — Glej, ves bled je njegov obraz! — Oči otekle in kervave! — Po životu ves razmesarjen! — Na glavi krona iz bodečega ternja! — Na njegovih ranjenih ramah sloni težki križ! —

O neizrekljiva žalost za Marijino serce! Kakor se zvezde na nebu in pesek ob morju ne more sošteti, tako se tudi ta Marijina žalost ne da dopovedati. Le Bog sam pozna njeno žalost.

Ko Jezus mimo pride, oberne svoje kervave oči spod strašne ternjeve krono na svojo žalostno mater, in jo ljubeznjivo pogleda.

Marija od same žalosti in ljubezni ne vidi ne vojakov ne bričev več, ona vidi le svojega ljubega Sina, tako neusmiljeno razmesarjenega. Skoz stisko divje trume se sili k Jezusu, da bi mu polajšala njegovo terpljenje, z razpetimi rokami pride do njega, in se pred njim na kolena zgrudi.

Pa le malo trenutkov je smela Marija svojega Sina objemati, rabeljni jo neusmiljeno z nogami preč pahnejo, zmerjajo in preklinjajo, in njenega ljubega Sina z vervmi naprej vlečejo. Molčé Ma-

rija na tleh leži. Janez in pobožne žene žalostno mater preč peljejo.

Zakaj pa je pravični Bog hotel, da je tudi Marija, nar nedolžniša in nar svetejša devica, morala iz grenkega kolha svojega božjega Sina piti?

To je Bog hotel zavoljo našega zveličanja, da je Marija popravila, kar je Eva pokazala. Eva, naša prva mati, nam je s svojo nepokorščino, s svojim napuhom in s svojo nezderžnostjo večno pogubljenje nakopala, naša druga mati Marija pa nam je nar lepši zgled pokorščine, ponižnosti in poterpežljivosti; zgled pokoršine, zakaj ona svojega božjega Sina v smert spremlja, ker spozna, da je to božja volja; zgled ponižnosti, ker se v pričo vseh ljudi kaže mater Njega, ki križ nosi; zgled poterpežljivosti, ker v neznani žalosti vendar stanovitno v božjo voljo vdana ostane. In kakor je Sin božji v vsem moral poskušen biti, da nam je usmiljenja poln srednik biti mogel, tako je morala tudi njegova Mati poskušena biti, da nam je za vselej usmiljena mati postala.

2. Zdaj se pa pri četrti žalosti matere božje še za svoje življenje kaj učimo.

a) Mati Marija je srečala svojega Sina; zakaj, ona ga je poiskala, in je šla za njim. Tako moramo tudi mi Jezusa iskati, zjutraj v molitvi, vsako novo uro v dobrem namenu, pa tudi pri vsakem delu. Kakor je naš Gospod voljo božjo spolnoval, je pokoren bil do smerti na križu: tako moramo tudi mi božjo voljo spolnovati; zakaj naše dolžnosti, dela, nadloge, skerbi, terpljenje so volja nebeškega Očeta. Na večer iščimo Jezusa v vprašanji: „Ali sem spolnil božjo voljo, ali sem storil svojo dolžnost, kakor Jezus?“ Potem obžalujmo prestopke dneva, in izročimo nebeškemu Očetu sebe, svoje starše in otroke, brate in sestre, hlapca in dekle in celo hišo.

b) Mati Marija je srečala svojega Sina, in ga je našla s križem. Kamur greš, te bo Kristus srečal s križem. Čemu žalovati, zdihovati, tožiti, če pride križ? S križem pride Jezus; On gre z nami, kakor z učencema v Emavs. Nista ga poznala; tako ga tudi mi ne vidimo; pa čutila sta njegovo pričujočnost, njegovo tolažbo, njegovo moč; zakaj rekla sta: „Ali ni bilo najno serce goreče v naju, ko je po poti govoril, in nama pisma razkladal?“ Če ga tudi ne vidimo, On gre z nami, nas tolaži, pošilja gnado in moč v naše serca, da zamoremo križ nositi. Če tvoj gospod s tebo gre, ta mogočni pomočnik: zakaj nočeš njemu svojo potrebo potožiti, zakaj ljudi nadleguješ? Brez števila gnad gre s tem v zgubo, da svojo žalost le ljudem tožimo, in se od njih tolažiti damo. Marija nikomur ni tožila; le pogledala je svojemu Sinu v krvavo oko, pa ta pogled je vse povedal, in od njenega Sina je šla moč v njeno serce, da se od prevelicega terpljenja ni razpočilo.

c) Jezus je srečal svojo mater, in ž njim jo je srečal mir; zakaj On je kralj miru, Bog miru. On je naš mir. Svet ne more dati miru; svet daje le žalost in nepokoj. O vi vsi, ki ste pri svetu iskali svojega veselja in zadovoljnosti, kaj ne, kako strašno ste se goljufali, kaj ne, da konec vseh dobrot, ki jih svet daje, je žalost in nepokoj? Zato, kerš. duša! zapusti posvetne družine in priložnosti, ne navezuj svojega serca na pozemeljske stvari, ogibaj se minljivega posvetnega veselja, — ne pri svetu, ampak pri Jezusu in Marii išči veselja, tolažila in miru, in gotovo ga našel boš.

Sv. Gregor to-le prijetno prigodbico pove. Neka mlada, vsa živa deklica, po imenu Muza, je zlo ljubila vesele igre in nečimurne kratkočase, pri vsem tem pa vendar ni opustila, prečiste device Marije pobožno častiti. Na enkrat pa je postala resnobra, molčeča in samotna, se ni več smejala, je zapustila vse kratkočase, je zvesto spolnovala svoje dolžnosti, in z vsem svojim zadržanjem je kazala, da se ji je moglo nekaj posebnega prigraditi. Starši so se nad tem čudili, in ker niso jenjali za vzrok tega spremenjenja jo popraševati, so poslednjič ta odgovor od nje dobili: „Meni se je presv. Devica s trumo prelepih devic moje starosti prikazala, in me vprašala, ali bi tudi jes v versto teh devic stopitj hotla. Z veseljem sem v to dovolila. Prav, je na to rekla Mati božja, da se bo pa to zgodilo, poboljšaj svoje življenje, daj slovo otročji nepremišljenosti, nikar se toliko več ne smejaj in ne norčuj, bodi tiha in resnobra, čez trideset dni bom prišla in te sprejela.“

Starši so govorjenje svojega otroka le za prazno domišljijo imeli, konec pa je pokazal, da je bila resnica. Ko je trideset dni preteklo, zbolela je deklica, vse prizadevanje zdravnikov je bilo zastonj, deklica se je smerti bližala, in Mati božja ji je svojo obljubo spolnila. V zadnjem trenutku se je umirajoči deklici s svojimi tovaršicami prikazala, in deklica je z nar večim veseljem zaklicala: „Jes pridem, nebeška Gospa, jes pridem“. Precej po teh besedah je umerla, da kakor sv. Gregor pristavi, v družbi devic vekomej prepeva hvalo Jezusu in Mariji!

S k l e p.

O ljube duše! pri svetu, v bogastvu, posvetni hvali in časti, v telesnem vživanji in poželjenji se ne najde mir; iščimo ga pri Jezusu in Mariji, in našli bomo tisti mir, ki ga vsi svetniki vživajo v nebesih. Amen.

6. Pridiga.

(5. Marijina žalost. Gov. J. A—st.)

(Marija stoji pod križem.)

„Poleg križa Jezusovega pa je stala njegova mati.“ (Jan. 19, 25.)

V v o d.

Jezus, Jagnje božje v neznanih bolečinah visi na križu — med nebom in zemljo — in njegova sv. kri iz vseh njegovih udov ere na grešne tla. — Oh, ves život je le ena bolečina! Čelo in senca so od ternja zbodene, oči od kervi otemnjene, lica otečene, rame od križa ožuljene, noge prederte, ves život je ranjen. Še clo jezik v ustih ni bil brez bolečine, ker je bil popolnoma posušen, in je nčizrekljivo žejo terpel. Glava si ne more nikjer spočiti, ne na persih, ker jih ne doseže, ne na križu, ker ga ternje krone bo-deče zbada.

Kje pa je Mati tistega, ki na križu visi? Ali morebiti nima serčnosti, ga gledati v njegovih neznanih bolečinah? Ali je ome-dlela?

O Mati, ti žalostna Mati, ti si šla s svojim Sinom po križe-
vem potu, si gledala grozovitno križanje, pred katerim se je solnce
zakrilo; ti stojiš pod križem: Poleg križa Jezusovega pa je stala
njegova mati. Mi v svojem premišljevanji pridemo do pete žalosti
Mater božje: Marija stoji zraven križa. Pri tej žalosti bom go-
voril, kako močno serce da ima žalostna Mati božja; kajti

I. Marija je stala zraven križa in ni tožila,

II. Marija je hotla pomagati, pa pomagati ni mog-
la. Poslušajte!

I. del.

1. Poleg križa Jezusovega pa je stala njegova
mati. S posebnim povdarkom pove sveta zgodovina: Marija je
stala zraven križa! In stala je tri strašne ure. Zares, to je
serčnost, to je dušna velikost, in moč, ki jo moramo nad Marijo
občudovati!

Misli si, kaj je Marija prestala pretečeno noč; čeravno brez-
številnih bolečin svojega Sina pretečeno noč ni gledala s svojimi
telesnimi očmi: v duhu pa je gledala, kako je na oljski gori žalo-

val in kervavi pot potil, kako so ga divji sodni hlapci vjeli, zaničevali, zasramovali in neusmiljeno ž njim ravnali. Serce se ji je tergalo od usmiljenja, ki ga je imela z bolečinami svojega Sina, in celo noč ni oči zatisnila in zaspala, in vendar je imela moč, zraven križa stati: Poleg križa Jezusovega je stala njegova mati.

Premisli, kaj je prestala Marija tisto jutro, ko je njen ljubljani Sin križan bil. Z ljubeznjivim učencem Janezom in s pobožnimi ženami je šla pred Pilatovo hišo, in tam je gledala, kako je njen preljubi Sin s šibami in gajzljami razmesarjen in s ternjem kronan bil, in v takem strašnem stanu — vsega kervavega in ranjenega, z vervmi in verigami zvezanega, s ternjem kronanega — je srečala svojega Sina, ki je s težkim križem obložen šel v smert. Ko s križem pride na kraj mertvaških glav, nedolžno Jagnje veržejo na križ, in njegove roke in noge prebodejo z debelimi žebli. O mati, mati! kladva, s katerimi zabijajo žeblje v sv. roke in noge, zadevajo tudi tebe; tvoje roke in noge občutijo pekočo bolečino, in pri vsakem vdarcu te uho in serce skleče zaboli. Kje je bolečina, kakor bolečina tega Sina? Kje je terpljenje, kakor terpljenje te Matere? O vi vsi, ki greste memo po poti, pomislite in poglejte, ali je ktera bolečina, kakor bolečina moja! In vendar o ljubljena Mati! pri vseh teh neizrekljivih bolečinah moč imaš, tri ure zraven križa stati? Poleg križa Jezusovega pa je stala njegova mati.

Magdalena s svojimi rokami objema križ, na katerem njena ljubezen kervavi in terpi, joka in od žalosti omedleva. Ona pa ni mati Križanega, je le pomiloščena grešnica; ona ne občuti materne žalosti. — Janez terpi zraven križa, karkoli ljubezni vneta serce terpeti zamore: pa njegova žalost je le žalost učenceva, ne žalost materna: Poleg križa Jezusovega pa je stala njegova mati. Sv. pismo skerbno omenja, da Marija je zraven križa stati zamogla, da bi v tem čudežu preterpljenja moč njenega maternega serca previditi zamogli.

2. Kako pa je mati zraven križa svojega Sina zamogla stati? Ker se je Mati s Sinom Bogu darovala. Oče hoče, da Sin na križu umerje — v odpuščenje grehov; Sin je v Očetov sklep privolil: ali ne bo tudi Mati privolila v to? Marija je Mati Sina božjega, ona je le za svojega Sina živela, in se v njem in ž njim daruje. „Glej! dekla sem Gospodova! Darujem ti svoje življenje z življenjem svojega Sina. Sprejmi dar dekle svoje“. Marija je popolnoma zedinjena z Očetovo in Sinovo voljo, in za te živi, da terpi.

Premišlujmo še z druge strani močnoserčnost Matere božje.

II. del.

1. Ali ste že videli kterikrat skerbno mater zraven postelje zlo bolnega otroka. Kako skerbno gleda njeno oko, da bi vsako

težavo, ki jo terpi, zapazila, kako pripravljeno je njeno serce in njena roka, težavo odpraviti, po moči jo polajšati! Zdaj vravnuje spodglavje, da bi bolnik ložej ležal; zdaj mu lase od oči in čela preč gladi, da bi bolnika ne nadlegovali; zdaj ga z odejo pokriva, da bi se bolnik ne prehladil; če mati vidi, da je bolnik žejen, hiti mu podati vode. In s tako skerbno postrežbo najde mati samo tolažbo v svoji žalosti, ki jo ima zavoljo bolnega otroka.

2. Zdaj pa pomislite, kaj je Marija, Mati Križanega, v tistih treh dolgih urah terpela, v katerih je zraven križa stala. „Hotla je pomagati, pa pomagati ni mogla“. „Jes vidim njegove rane“, je sv. Antonin v njenem duhu tožil, „in jih ne morem obezati; jes vidim njegovo kri teči, pa je ne morem posušiti; jes vidim njegovo glavo od težav pripognjeno, pa je ne morem s svojimi rokami podpirati; jes imam pred svojimi očmi sina v nar hujših bolečinah, pa ga ne morem ne tolažiti ne objeti ne poljubiti“. Ali je bila kterikrat ktera smertna postelj tako terda, kakor uni slabo obtesani les križa? Kje je zglavje za ranjeno glavo? Ali je kterikrat kateri bolnik v večih bolečinah ležal, kakor so te, na žeblih viseti, s kterimi so roke in noge prebodene? Če se hoče na noge opreti, razdirajo se rane na njegovih nogah; če svoje truplo hoče na roke nasloniti, razdirajo se rane njegovih rok. V njegove oči je nadležno tekla kri iz ran na glavi, ki so mu jih ojstri terni naredili; usta, ki so se od kervi sprejele, so bile posušene. Vse te neizrekljive terpljenja, bile so opomini za mater, da bi pomagala. To da, oh, pomagati ni mogla! O matere, ko bi mogle zapopasti željo, gorečo željo, ki jo je Marija, žalostna Mati, imela, da bi bila svojemu Sinu lase od obličja proč pogladila, kri od oči zbrisala, osušene žnablje omočila, bodoče ternje z glave potegnila, vtrudeno glavo z rokami podpirala, vnete rane na rokah in nogah obezala? Pa ji ni bilo dopuščeno: in vendar je stala mirno, čeravno z žalostnim srcem, zraven križa: „Poleg križa Jezusovega pa je stala njegova mati“.

3. Neizrekljivo žalost je morala Marija pri besedi njenega Sina terpeti: „Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil?“ Že glas, s kterim je ta žalostni klic iz njegovih trepečih ustnic prišel, moral je biti meč za Marijino serce. To je beseda božja s križa doli, in živa, pravi sv. pismo, je beseda božja, in močna, in ostreja, kot na dve strani brušen meč, in prešine dušo in duha, tudi musek in kosti, in sodi misli in želje serca. Tako moč je imela beseda njenega ljubega Sina s križa: „Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil?“

Ravno tako moč in ostrost je imela una beseda: „Žejen sem!“ V žgeči žeji zavpije: „Žejen sem!“ In Mati žejnemu otroku še požirka vode ne more podati. Ona, kakor sv. Vincenc Fereri pravi, ni mogla družega reči, kakor: „Moj Sin! jes za-te nimam druge vode, kakor svoje solze!“ Če je bil že klic ljubega Sina velika

žalost za Marijo, bila je ta žalost še bolj pomnožena s tem, da pomagati ni mogla. O kolika žalost, ljubi moji! ko ljudi, ki so nam dragi, vidimo v terpljenji, pa jim terpljenja ne moremo odvzeti, in še clo polajšati ne! Kakor tavžent mečev je ranila žalost dušo sv. Matere božje. Če je že to čudež, da Marija v vsem svojem terpljenji ni zdihovala, ne tožila: je zdaj dvojni čudež, da se ji njeno serce ni razpočilo: „Poleg križa Jezusovega pa je stala njegova mati“.

4. Marija je po eni strani želela, da bi Jezus kmalo umerl, da bi njegovega strašnega terpljenja konec bilo, po drugi strani pa je želela, da bi še dalje živel, da bi ne bila popolnoma od njega ločena.

Poslednjič se je približal ta, ob enem zaželjeni in strašni trenutek. — S križa zadoni beseda: „Dopolnjeno je!“ Jezus je mertev! On je mertev!

Oh, strašno sporočilo, kader se v kaki hiši zasliši glas: Mertev je!

Ko je David zvedel, da je njegov sin Absalon umerl, od prevelike žalosti je zavpil: „Oh, Absalon, da bi bil pač jes namesti tebe umreti mogel!“

Ko je Jakob sporočilo dobil, da je njegov Jožef mertev, ni se dal potolažiti, in je svoje oblačila pretergal.

O matere, nekega sv. marternika pripoveduje zgodovina, da, ko je kervavo mertvo truplo svojega otroka ugledala, je v preveliki žalosti zaklicala: „Moj sin!“ in se je mertva na tla zgrudila.

Kaj hočemo potlej reči od Marijine žalosti pri Jezusovi smerti? Ko je enkrat nek malar materno žalost zavoljo otrokove smerti hotel, pa podobi pred oči postaviti, namalal je čez obličje žalujoče matere zagrinjalo, da bi s tem pokazal, da žalost je prevelika, da bi jo mogel na podobi pred oči postaviti. Zato dovolite tudi meni, da z zagrinjalom zakrijem Marijino žalost, z zagrinjalom svetega molčanja, zakaj jes ne najdem besed, da bi vam to Marijino žalost dopovedal.

Le toliko rečem, da nikoli nobena mati, in vse matere vkup, kar jih je kdaj na svetu živelo, take žalosti niso preterpele, kakor Marija, Mati božja. Slaba je lučica, ki v lampici berli, in milijon in milijonkrat manjši, kakor svetloba solnce, ki celo zemljo razsvitljuje: rayno tako majhna, in milijon in milijonkrat manjša je žalost vseh pozemeljskih mater proti žalosti Jezusove Matere. In vendar ima Marija tri ure pod križem stati: „Poleg križa Jezusovega pa je stala njegova mati“.

5. O jes bi rad celi svet opominjal, žalostno Mater božjo častiti. Jes želim, da bi moje besede vse ušesa prederle, vse serca ganile, vse jezike majale, da bi žalostno Mater božjo častili. Jes bi rad vse ljudi v eno samo veliko bratovščino zedinil, ktere cilj

in konec bi bil žalostno Mater božjo počastiti. Jes bi rad celi svet v to sveto bratovščino zapisal. Pa saj vi, ki ste tukaj pričujoči, Materi sedem žalost svoje ljubezni ne bote odrekli. V petek teden bomo obhajali praznik sedem žalost Matere božje; vsaj takrat v čast njenih sedem žalost molite 7 Očenašev in 7 Češčenamarij. Marija, Mati božja, je tudi naša Mati; ona je v neizrekljivih bolečinah zraven križa nas rodila. Četerta božja zapoved se mora tudi na počeščenje žalostne Matere božje obrniti: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel, in da ti bo dobro na zemlji“. Amen.

7. Pridiga.

(6. Marijina žalost. Gov. J. A—st.)

(Jezusa Marii Materi v naročje položé.)

„Potem je Jožef iz Arimateje Pilata prosil, da bi snel Jezusovo telo.“

(Jan. 19, 38.)

V v o d.

Odrešenik sveta je svoj dar na križu že opravil; njegova duša je šla pred pekel, pobožnim stare zaveze oznanit, da so odrešeni; njegovo telo pa visi mertvo na križu.

Ljudstvo prestrašeno o potresu zemlje in pokanji skal gre tiho in na persi se terkaje domu. In na Kalvarii ostane le tista majhna množica zvestih, ki so Gospodu kelih britkosti do zadnje kaplje pomagali izprazniti.

Križanim so, preden so jih s križa sneli in pokopali, kosti sterli, da so jih popolnoma vsmertili. To bi se bilo imelo tudi z Jezusom zgoditi. Že je prišlo med tem, ko je Marija svojega Sina objokovala, nekaj rabeljnov z železnimi kolmi, so sterli obema razbojnikoma kosti, in že so jih hotli tudi Jezusu streti. Ko jih Marija ugleda, začne se od strahu tresti, in kakor sv. Bonaventura pripoveduje, prosila je tiste može, naj pri Jezusu to opusté, ker je že tako umerl. Ko še ž njimi govori, pa zagleda, kako eden vojakov, ki ga besedno izročilo Longina imenuje, s silo sulico vzdigne, in jo Jezusu v serce potisne. „Eden vojakov je s sulico njegovo

stran odperl, in zdajci je tekla kri in voda iz nje". (Jan. 19, 34.) Te rane s sulico Jezus nič več čutil ni, pa sulica je zadela Marijino serce, in mu bolečine delala; — v sercu Sina je bila rana, v maternem sercu je bila bolečina. „Ko sem vidila serce svojega ljubega Sina prebodeno“, tako je Marija sama sv. Brigiti razodela, „bilo mi je, kakor da bi bilo moje lastno serce prebodeno“.

Ker se je žalostna Mati bala, da bi s svetim telesom še gerši ne ravnali, prosila je Jožefa iz Arimateje, da bi šel k Pilatu, in ga prosil za Jezusovo telo, da bi svojega božjega Sina vsaj po smerti pred zasramovanjem Judov obvarovala. Sv. Anzelm terdi, da usmiljenje z nesrečno materjo je Pilata omečilo in nagnilo, da jej je telo Križanega prepustil.

Jožef iz Arimateje, ta imenitni mož, z drugim svetovavcem, Nikodemom po imenu, je sv. telo Gospodovo s križa snel in v naročje žalostne Matere položil. Sin božji leži mertev v maternem naročju. Mati! ali so se dnevi detinstva povernili? Saj tvoj Sin v tvojem naročju počiva, kakor v Betlehemu! Pri šesti Marijini žalosti bomo premišljevali

Betlehem in Kalvarsko goro

I. Veselje v Betlehemu in žalost na Kalvarski gori;

II. Ljubeznjiva skerb v Betlehemu, in dobro delo na Kalvarski gori. Pripravite se!

I. del.

1. V dvanajsti uri po noči je bila Marija v Betlehemski jami v molitvi zamaknjena. Nebeška svitloba jo je obsijala; vse, še clo to, kar življenja nima, je veselje obhajalo, kamnje v stropu, v stenah in na tleh jame, je v luči bilo viditi, kakor da bi bilo živo. Sveta Devica pa, v zamaknjenosti kviško povzdignjena, je zdaj, na zemljo gledajoča, molila svojega Boga, kterege mati je postala, kateri je kot novorojeno, slabo dete pred njo na zemlji ležalo. Mati božja je še bila zamaknjena; kar je dete Jezus jel se gibati, in je zajokal. Mati se spet zavé, vzame dete, ga derži v rokali na svojih persih. Kakšino veselje! Kakor v morju veselja je plavala duša žegnane med ženami, da je Bog človek postal, in da je ona njegova Mati, ki je zveličanje sveta rodila. Koliko je serčnih mater, ki uživajo radosti: pa radost, kakor Marija, nobena nima; nobena ni Boga kot človeško dete rodila, le ena je Mati božja. Marija je zaklicala sv. Jožefa, ki je v drugem prostoru jame še molil. Ko se ji je približal, padel je v pobožnosti, veselji in ponižnosti na obraz, potem se je spet vzdignil, in je vzel dete Jezusa v svoje uaročje, in je hvalil Boga s solzami hvaležnosti. Koliko veselja v Betlehemu; koliko radosti!

2. Zdaj otrok spet počiva v naročju svoje matere, to da na Golgati, na kraju mertvaških glav. Zdaj vidi, kako je njen Sin raztepen, razmesarjen; zagleda rano pri rani od podplatov do temena. Zdaj spozna, kako strašno se je spolnilo prerokovanje preroka Izaija: „Od podplatov do temena ni nič zdravega na njem: rana, proga in oteklina“. (Iz. 1, 6.) Mati še enkrat v duhu gre po križevem potu svojega Sina; vsako njegovo terpljenje je v njegovo telo zaznamovano; ona vidi, kako je bil bičan, s ternjem kronan; vidi, kako je na ranjeni rami križ nosil, in jo je srečal; vidi rane na njegovih sv. rokah in nogah, ki so mu jih žebliji naredili. Vsaka rana na njegovem sv. telesu dela bolečine maternemu sercu. Matere se veržejo na mrtvo truplo dragega otroka, ki je navadne smerti umerl; žalujejo, in se ne dajo potolažiti. Kaj še le je morala Marija terpeti, ko je njen Sin ves okervovljen in ranjen, mertev in merzel v njenem naročju ležal. — Kakor deleč Mati božja na svetosti vse svetnike presega; tako deleč presega tudi njena bolečina vse bolečine vseh svetnikov; s to bolečino je bila njena svetost še bolj zvišana.

3. Božji Sin je v maternem naročju! Tudi nek Jožef je pričujoč; svetovavec, Jožef iz Arimateje, je telo božjega Sina s križa snel; angelji so mu pri tem svetem dobrem delu pomagali. Od zgorej je bilo sveto telo v pertu počasi in polagoma doli spuščeno; Janez se dotakne glave, in jo vzame v svoje roke, Magdalena derži noge. O kako sveto usmiljeno opravilo! Mati stegne svoje roke po telesu, pade na kolena in ga počasti. Zdaj vzame mertvega v svoje naročje, in se vsede; Betlehemsko dete se je spet v naročje svoje Matere povernilo. Pa kakšina povernitev! Kakšino strašno spremenjenje! Mertev je, ki je njenó življenje; merzel je, ki je njeno serce z ljubeznijo vnemal; umerl je, s katerim je ona eno življenje. Ali je to njeno plačilo, da je edinorojenega Sina božjega redila, živela, in zanj skerbela, delala, in ga odredila? O to je pač neznano! To da božja volja je tako! Te Marijine žalosti ne moremo občutiti: mi zamoremo le stermeti, občudovati.

4. Kakor je Marija zavoljo smerti svojega božjega Sina žalovala: tako bi imel tudi grešnik žalovati. Zakaj grešnik je svojega Boga in Odrešenika v novič zapljuval, bičal, s ternjem kronal in križal. Za grešnika je Bog mertev: zakaj s smertnim grehom je Bog zgubljen. Ko bi na obeh očesih oslepil; ko bi bil svojih njiv in travnikov, svojega denarja in oblačila obropan, in bi iz svoje lepe hiše bil pregnan: to bi bila velika, strašna zguba! Pa Boga zgubiti je še neskončno večja zguba. Kervave solze bi morali od žalosti zato jokati, da smo Boga zgubili. Betlehem in Kalvarska gora! Vidili smo veselje v Betlehemu in žalost na Kalvarski gori. Zdaj homo še vidili

II. del.

ljubeznjivo skerb v Betlehemu in usmiljeno opravilo na Kalvarski gori.

1. Ko je bilo božje Dete v Betlehemu rojeno, povila ga je deviška Mati v plenice, in v jasli položila. Na Kalvarski gori je Mati svojega Sina v poslednje plenice povila in v grob položila. In kakor je Mati v Betlehemu dete živila: tako je na Kalvarski gori svojemu Sinu drago mazilo in dišave preskerbela, da ga je ohranila. In spet je nek Jožef pričujoč. Kakor je sv. rednik Jožef razgernil odejo čez jaslice, v katerih je dete božje počivalo: tako Jožef iz Arimateje derži božjega Sina v pertu v svojem naročju, in ga položi v naročje materno. In zdaj Marija s svojo materno roko vravna lase preljubemu Sinu; mertvemu na Kalvarski gori sme dela usmiljenja skazovati, čas njegovega življenja pa ji ni bilo pripuščeno; kervi iz njegovega telesa ne zmiije, predraga je, zakrije pa vse rane, ki so mu jih naredili biči na telesu, ternje na glavi, žebli na rokah in na nogah, vse te rane zakrije z mazilom iz mire in aloe.

2. Kader rano, široko, odperto rano vidite, ustrašite se, stre-site se, obledite. Marija je vse strašne rane vidila, se jih je dotaknila, ktere so božjemu Sinu, biči in šibe, terni, žebli in sulica naredili. Ko je njena roka delo usmiljenja skazovala, in rane z drugim mazilom zakrivala: bila je njena duša v premišljevanje vsega njegovega neizrekljivega terpljenja zatópljena, ki ga je njen Sin od oljske gore do zadnjega zdihleja na križu prestal, in njena žalost je bila zmiroj večja in britkejša. Tam je sedela žalostna Mati, na Kalvarski gori, z mertvim Sinom v naročju, in večerna zarja je svetila na njo. Tako še nikoli nobena mati večerne zarje videla ni.

3. Marija je podoba cerkve, ki je tudi naša mati. Zares, cerkev je prava mati, ker nas rodi iz vode in sv. Duha kot otroke božje; nas poživlja z mesom in kervjo svojega božjega Ženina, in če v grehe pademo, joka nad nami, kakor nad svojim mertvim sinom. „Cerkve, pravi sv. Krizolog, zares pretaka solze po svojih vernih, ki neprenehoma s pravo gorečnostjo in s pravo serčno požnostjo k Bogu zdihujejo, in ona kri poti po marternikih pokore in po marternikih vere, dokler vsak verni, ki ga za svojega edinega sina ima, v posestvo večnega življenja pride“. Grešnik! ne samo tvoja telesna mati, tista mati, ki te je za časno življenje rodila, joka za tebe vroče solze: tudi mati joka, ki te je v otroka božjega, v dediča nebeškega kraljestva prerodila, družba vernih, občestvo svetnikov. Oh, solzé cerkve, kako ste grenke, kako ste boleče, boleče, kakor solze Matere božje zavoljo smerti božjega Sina!

4. Marija, žalostna Mati božja, je tudi naša mati. K nji se zatecimo, kader nam naša vest očita, da smo grešili, in prosimo jo, da nam pri svojem Sinu sprosi odpuščenje grehov.

K nji pribežimo v dušnih in telesnih potrebah in nadlogah, in prosimo jo za njeno mogočno priprošnjo.

O žalostna Mati božja, bodi tudi naša Mati, in ozri se na našo revo, na našo stisko s tistimi milostljivimi očmi, s katerimi si svojega Sina v svojem naročju gledala. In zavoljo te tvoje žalosti prosimo te, sprejmi naše duše kader se bodo od telesa ločile, sprejmi jih v svojo materno naročje. Amen.

8. Pridiga.

(7. Marijina žalost. Gov. J. A—st.)

(Jezusa v grob položé.)

„Jožef ga je položil v grob, kateri je bil izsekan iz skale“. (Mark. 16, 46.)

V v o d

Jezus, odrešenik sveta, je do zadnje kaplje svojo kri preлил, in Marija je videla, kako je njen ljubi Sin na križu glavo nagnil in umerl. Mertev, merzel, bled, leži Sin božji v naročju žalostne Matere božje. Čas je zdaj, ga pokopati. Mudi se; mrak se že dela, bliža se noč velike sabote, v kateri ni bilo pripuščeno merliče pokopati. Kar se je v kratkem času moglo storiti, da bi sv. telo za pokop pripravili, zgodi se; z dragimi mazili in dišavami ga pomazilljo. Jožef iz Arimateje in Nikodem sta tedaj vzela Jezusovo telo, in ga zavila v tančico z dišavami vred, kakor je pri Judih šega pokopovati. Jezusa v grob položé. To je bil sedmi britkostni meč, ki je Marijino dušo presunil, ko se mora ločiti od ljubljenea svojega serca.

Marija je nar viša in imenitniša stvar božja, viši in imenitniši, kakor vsi angeli in arhangeli; nobeden Kerub nima takega sedeža v nebesih, kakor Marija, ki je od presv. Trojice kronana kot kra-

ljica nebeška. Na ta sedež se je z bolečinami povzdignila, ki jih nobeden človek občutiti, razumeti ne more; ona je v globočino terpljenja stopila, kakor nikoli nobeden, razun njenega Sina: Veliko je kakor morje tvoje terpljenje. Zdaj je njena žalost do verha prikopala; njenega Sina v grob položé. S Sinom je Marija vse dala, vse Bogu v dar prinesla. Njen prelepi zgled naj tudi nas spodbuja, da bomo pripravljeni, Bogu darovati vse, kar nam je nar bolj ljubo in drago. Kakor Marija, tako vsak kristjan. Danes bomo premišljevali to resnico:

Kristjan je pripravljen Bogu vse v dar prinesiti

I. ljudi, in

II. premoženje. Poslušajte!

I. del.

1. Take pogrebne procesije, kakor jo bomo zdaj v duhu spremili, še nikoli ni bilo, in je tudi ne bo. Res, da le malo jih je bilo, ki so ga do groba spremili. Kakor takrat, ko je na svet prišel, je le malo pobožnih duš bilo, ki so k jaslicam prišli ga mólit, tako malo jih je tudi pri njegovem pokopu pričujočih bilo, ki so poslednjo ljubezen mu skazali. Pa čeravno je pobožnih duš le malo bilo, je pa bilo brez števila angelov, ki so do groba ga spremili. Sveti Bernard pravi: „Tavžentkrat tavžent angelov je h Kristusovemu pokopu prišlo“.

Telo Gospodovo vzamejo z maternega naročja; v pertu, v kterem je sv. telo počivalo, nese nekaj stvari stvarnika do groba. „Bil je pa na tistem kraji, kjer je bil križan, vert, in na vertu nov grob, v kterega še nihče ni bil položen“ (Jan. 19.) Sv. Janez, Nikodem in Jožef iz Arimateje in še eden zmed vernih so nesli sv. telo. Za sv. telesom so šle Marija, prečista devica, in druge pobožne žene. Počasi so šli, tiho, zamišljeni, žalostni. Nikoli nobena mati svojega edinega otroka s tako žalostjo ni k grobu spremila, kakor si ti, o Mati vseh mater, spremila svojega edinega Sina k grobu. Angeli v nebesih so žalovali zavoljo tvoje neizrekljive žalosti, in med vsemi, ki so tvojega Sina objokovali, je tvoje serce nar bolj pobito. Zakaj ti si njegova Mati, Mati edinorojenega Sina božjega, edina med milijoni in milijoni tvojega spola. Zdaj so žalujoči prišli do groba; sv. telo položé v kraj, ki mu je za počivališče namenjen. Oh, zdaj zadnjikrat pogleda Mati na mertvega otroka; zadnjikrat vzdigne mertvaški pert, vidi zatisnjene oči, blede obličje, rane, ki so mu jih hudobneži naredili; zadnjikrat poklekne, in moli telo, s kterim je božja natura zedinjena: „Jezusa v grob položé“.

2. Take žalosti še nikoli noben na grobu ni občutil, kakor jo je občutila Marija, Mati božja. Ko bi mi to njeno žalost raz-

deliti, in vsakemu človeku le en majhen del od te žalosti dati zamogli, povem vam, da od milijonov in milijonov ljudi bi ne imel nobeden vesele ure več. Zdaj je, žegnana Mati, do vrha svetosti prišla: „Blagor ubogim v duhu, zakaj njih je nebeško kraljestvo!“ Zdaj je revna, žalostna Mati; vse je dala, vse je Bogu v dar prinesla. Žalujoči pridejo iz groba, in velik kamen na grob zavalé, in grejo preč. Kamen je žalostni Materi božji vse zaperl: njenega otroka, njenega ženina, njenega dobrotnika, njeno nar višo dobroto, njeno veselje, njeno življenje, njenega Boga.

Kader nemila smert dobrega očeta, ljubo mater vzame: to je velika žalost! Pa ta žalost ni, kakor žalost Matere božje; zakaj ona je svojega Boga v mesu zgubila.

Kader mož ali žena umerje, zakonskega tovarša ali tovaršico, ki pri življenji še ostane, obhaja bitka žalost; pa ta žalost ni, kakor Marijina žalost.

Edinega otroka do groba spremi, dela staršem veliko žalost, ki jim je vstani pamet zmešati; vendar ta žalost ni, kakor Marijina žalost. Z Marijino žalostjo se ne more nobena žalost meriti; njeni žalosti ni enake; zakaj temu, ki je smert ji ga vzela, ni enakega: Jezusa v grob položé.

3. Kakor Marija, tako moramo tudi pripravljeni biti, ljudi, ki so nam nar ljubši in nar dražši, Bogu v dar prinesiti. Vi, ki ste dobrega Očeta, ljubo mater, moža, ženo, brata, sestro spremili do groba, glejte na Marijo, žalostno Mater. Še danes tečejo vaše solze na grob, v katerem vaši ljubi počivajo; še danes vas vse spominja na vaše ljube mertve; solnce vam nič več tako prijetno ne sije; hiša vam ni nič več tako prijazna; polje, travnik in njiva nič več tako lepo ne zelené, ker umerli ljubi nič več ne prebivajo med vami. Veliko, prav veliko ste zgubili: Marija pa je zgubila Sina, ki je njen Bog.

Kader smert žuga vaše ljube vam vzeti; kader je starost moči jim oslabila; kader si reči morate: mi svojih ljubih ne bomo več dolgo med sebo imeli; kader bolezen jih napade, in bolezen zmiraj hujši in hujši prihaja, in družega ni pričakovati, kakor smert: glejte na Marijo; tisti, ki ga zgubite, ni božji Sin, kakor je Sin Marijin bil.

Kader pa se vsi dobrega zdravja razveseljujete; kader nobena nevarnost ne žuga, da bi koga zmed drage družinice zgubili: ne bodite brez skerbi; zakaj smert na tihoma pritapa, njené stopinje se ne slišijo; ona pride na nagloma, kakor tat po noči. Nikar se ne udajajte tisti brezbožni ljubezni, kakor da bi le svoji bili, in ne tudi božji, kakor da bi Oče v nebesih ne imel oblasti čez vse, kar je vam ljubo in drago. Izročite sebe in svoje ljube v božjo voljo; molite s Sinom, ki ga je Marija do groba spremila: „Oče, ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!“

Imela je svoje dni neka mati edino dete, mladega sinka. To dete je zbolelo, bolezen vedno hujši prihaja, in kmalo se je videlo, da ni več pomagati, da sinček mora umreti. Mati je bila že od začetka vsa prestrašena, in ko vidi, da bolezen clo na smert kaže, je od britkosti skorej zdivjala in obupala; zakaj dete ji je bilo ljubši, kot cel svet, ljubši kot — Bog sam. Duhoven tistega kraja, ko to sliši, gre k materi, jo potolaži in na božjo previdnost spominja; pa vse je bilo zastoj. Še drugič poskusi; stopi namreč k postelji umirajočega sinčka, in na glas, bolj zavoljo matere kot zavoljo otroka, med drugim tako-le moli: „Gospod, če je tvoja volja, ohrani temu otroku življenje, in daj mu spet ljubo zdravje!“ Mati, ko te besede zasliši, vsa zdivjana se vmes zadere: „Ne tako, če je tvoja volja; tega nisem vstani slišati, če je tvoja volja; mora biti volja njegova; Bog mi milega sinka vzeti ne sme“. Duhoven se prederznih besed vstraši, in domu odide. Pa glej, otroku odleže, in boljši in boljši prihaja, da spet popolnoma okreva in ozdravi. Mati je neizrečeno vesela. Ljubi sinček pa rase in veči prihaja; pa z njim rase tudi hudobija in spaka. Bil je nepoređen in razujzdan človek; od leta do leta materi več britkosti in sramote napravlja. Na zadnje se tatom in razbojnikom pridruži; vjeli so ga in k smerti obsodili, — da je mati še učakala. — Zato rečem: „Ne vstavljalj se božji volji s prederznim jezikom in grešnim kljubom; sicer ti vtegne po tvoji volji storiti, in bi bila mnogokrat za-te velika nesreča. Zato vselej reci: „Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji!“ Kristjan je pripravljen, Bogu vse v dar prinesiti, kakor ljudi, ki so mu nar bolj ljubi in dragi, tako tudi

II. del.

premoženje in blago

1. Marija je Bogu vse v dar prinesla; nima nič, kar bi njeno bilo. Zakaj brez Kristusa biti, je za keršansko dušo nar večje hudo; brez Kristusa ni miru, ni veselja, ni pokoja, ni zveličanja. Marija je svojega Sina v grob položila, Odrešenika sveta, od kterega samega, blagor mir, sreča, premožnost pride. Kamen je zavajen na grob, v kterega je zveličanje sveta zaperto. Marija zapusti grob, v kterega je zveličanje sveta zaperto. Marija zapusti grob; ona je vse darovala. Če je pa za vsako keršansko dušo zguba Jezusova nar večje hudo: kaj je, brez Kristusa, moralo za Marijo, njegovo Mater biti! O to terpljenje se kakor neizmerno morje razširja pred našimi očmi; konca ne moremo doseči, glo-

bokosti ne zmeriti. „Jezusa v grob položé“, s temi besedami je žalost izrečena, ki si je ne moremo misliti, še menj pa je zamoremo dopovedati.

2. Marija, dekla Gospodova, mu je vse v dar prinesla, kaj pa ti prineseš svojemu Bogu in Gospodu v dar? O če kaka dva goldinarja zgubiš, kako te boli ta zguba! Če kaj kupuješ, in predrago plačaš, če kaj prodajaš, in prepoceno daš, to te bolj boli, kakor ko bi se ti soldi na roci raztopili. In če je treba sklada za občni blagor soseske ali za olepšanje cerkve: kako si nevoljen, in tožiš čez hude čase, in vpiješ, da nikoli pokoja nimaš, da moraš zmiraj dati in dati; da boš še sam moral beraško palico v roko vzeti. O ubogi človek! Kako majhna je tvoja duša! S tistimi kepami persti, ki jo svojo imenuješ, je tvoja duša vsa zasuta, Bog pa nima prostora v nji.

3. Kakoršen koli dar Bog od nas tirja, moramo pripravljeni biti, prinesiti mu ga.

Kako? ko bi Bog pripustil, da bi toča vse vaše polje pokončala: ali bi bili pripravljeni moliti: „Oče, ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi?“

Ko bi kuga vso vašo živino vam pobrala: ali bi bili pripravljeni z vdanostjo v božjo voljo ta dar prinesiti?

Ko bi Bog tebe, tvojega moža, tvojo ženo, tvoje otroke z dolgo boleznijo obiskal, in bi tvoja hiša pešala in božala, in bi moral njivo za njivo, orodje za orodjem, obleko za obleko prodati: ali bi mogel odkritoserčno in v božjo voljo vdan moliti?

Ko bi ti ogenj vse tvoje premoženje snedel, bi ti hišo in skeden z vsem orodjem in z vso zalogo upepelil: ali bi bil pripravljen, se popolnoma v božjo voljo vdati?

Ko bi oslepil, ali roko in nogo zgubil: ali bi v resnici molil: „Oče! tvoja volja naj se zgodi?“

Ko bi svoje poštenje in svojo službo zgubil: ali bi mogel z izročanjem v božjo voljo moliti? — Če to zamoreš; če iz globočine svojega serca moliš: „Ja, Oče! tvoja volja naj se zgodi“, zdaj si ubog v duhu, zdaj si odtergal svoje serce od vsega pozemeljskega, in si pripravljen, dati vse, kakor hitro Bog hoče. Zdaj pa le zdaj, tako ubog v duhu, zamoreš zveličan biti. Zakaj: „Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo“.

4. Časti torej Marijo, vso ubogo Mater božjo, ki je vse Bogu v dar prinesla, in prosi jo, da ti gnado pridobi, da v nar britkejši žalosti, v nar veči revščini iz globočine serca v resnici moliti zamoreš: „Oče, ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!“ Amen.

Postne pridige.

3. Beseda Jezusova na križu.

(Od 7 poslednjih Jezusovih besed; gov. L. F.)

„Ko je tedaj Jezus mater in učenca, kterega je ljubil, videl zraven stati, reče svoji materi: Žena, glej, tvoj sin! Potlej reče učencu: Glej, tvoja mati“.

(Jan. 19, 26—27.)

(Dalje in konec.)

Ko je bil Jezus poveličan na gori Tabor, Marije ni bilo pri njem; ko so Jezusa na cvetno nedeljo kakor kralja z veliko častjo v Jeruzalem spremljali in mu je ljudstvo klicalo „Hosannah“, ondi Marije ni bilo zraven, da bi se nagledala in napasla časti; ali, ko so Jezusa peljali v smert, ko so ga zaničevali in zasramovali, bila je Marija blizo, spremlje ga na strašnem potu skozi mesto na Kalvárijo, vidi ga pasti trikrat pod križem, sreča ga na poti in ga vidi od samih ran tako ogerdenega, da ni bil več prejšnemu podoben; Marija sliši, kako ga ljudstvo zaničuje, vidi ga slačiti, na križ podjati, sliši zabijanje žebeljev, vidi povišati križ; pa vse to ne premore jo odgnati od križa, še skoz vojšake prerine, da se prav blizo križa postavi. Njena žalost, pravi prerok, je velika kakor morje, oči so polne nar gorkejših solz, pa iz njenih ust ni slišati ne ene besedice, ne joka se naglas, ne toži, ne upije, ne obupa. — Keršanske matere! glejte to je vam izgled žalostne matere, matere v božjo voljo popolnoma vdane. — Kako delate pa vi, kedar vas zadene kakšna žalost zadel vaših otrok? kedar vam Bog pobere otroka in ga k sebi vzame? ali pa, kedar se primeri, da se Sin vzame k vojšakom? Ali ni vaše žalovanje takšno, da je že grešno in Bogu zamerno? Ali ne dolžite tega in unega, ja cel svet da je kriv, ja še clo z Bogom bi se spravdale, ko bi bilo mogoče, ker je pripustil, da je Sin bil vzet k vojšakom. Glejte na Marijo, mater nar boljšo — pod križem! Veča britkost vendar nobeni materi ni bila naložena, kakor nji, in kako stanovitno jo pre-

naša, ker ve, da je božja volja, da njeni nedolžni Sin terpi; tako spomnite se matere, kedar tudi čez vas pridejo bridkosti; spomnite se, kaj je Bog že Evi prvi materi napovedal: „V bolečinah boš rodila otroke, bridkosti boš imela z njimi.“ Še na Mariji se je to dopolnilo. Dasiravno je rodila Jezusa brez bolečin, vendar so bile toliko hujše njene bridkosti pod križem; kako mar ti hočeš biti brez njih? Čujte prigodbo, koja se je prigodila že pred davnim, pa je vendar še za sedajne čase v lep nauk.

Neka imenitna gospa, koja je stanovala na gradu blizu Trijerja, pošlje svojo hčerko, deklico 3 let staro, iz grajščine doli na pristavo. Deklica obsedi na lepem travniku in se zaigra; iz bližnjega gojzda pa pridere volk, jo zgrabi z zobmi in jo tako naglo odnese v goščavo, da ljudje, ki so zraven bili pri delu, niso več nadjali se, da bi še mogli dete oteti. Ko materi to žalostno novico naznanijo, od strahu obledi; pa kmalo se spet zave in glasno izkličje: To ne more biti; volk ni požerl mojega deteta, in precej hiti v kapelico, kamur je navadno hodila molit. Bila je pa tam podoba matere božje z božjim detetom iz lesa izrezljana. Kaj stori? Ona vzeme materi dete božje iz rok in reče: Gospa, vedi, da to dete ne dobiš nazaj, dokler ne dobim jes svojega otroka! Čudite se! Ko grejo ljudje v gozd, iskat odneseno deklico, najdejo jo v nizkem germovji skorej ne poškodovano. Sama jim naproti priteče in pravi, da jo je pes popadel. Mati, ko to zvé, hiti vsa vesela, spet v kapelico, položi dete nazaj spet na roke matere božje in reče: „Ker si mi dala ti mojo hčericu, dam ti tudi jes tvojega sina nazaj.“ Ali sem vam mar to prigodbo pravil zategadeli, da bi tudi ve matere storile tako? Tega nisem mislil. Povedal sem jo, da vidite, kakšen je razloček med žalostjo božje matere Marije in drugih človeških mater; Marija v nar silnejši bridkosti molči, druge matere pa v žalosti ne vejo kaj početi. Pa vendar vas tudi ta mati nekaj uči. V svoji žalosti je bežala in tekla k Mariji, tam pomoči iskat; da je v svoji preveliki žalosti Mariji dete iz rok vzela, kdo bi ji to zameril? Vslišana je bila vendar, ker je svoje dete zdravo spet nazaj dobila. Tako matere storite tudi ve! Bridkosti, koje vam Bog pošlje, prenesite poterpežljivo kakor Marija; ne dolžite svojega bližnjega zavoljo tega, kar je božje obiskovanje ali pripuščenje; v bridkosti pritecite k Mariji, materi bridkosti polni!

b) Vidili smo sedaj Marijino materno ljubezen do Jezusa, poglejmo še, kako je skazal Jezus svojo sinovsko ljubezen do Marije svoje matere! Nobena mati ni zaslužila tolike ljubezni, kakor Marija, mati nar boljša; pa tudi noben sin še ni svoje matere tako ljubil, kakor Jezus Marijo. Vedel je Jezus, da ga je Marija vselej ljubila; ko pa na križu visi, in svojo mater pod križem ugleda, bilo mu je to nar glasnejša priča njene ljubezni, nar slajša tolažba in spet nar grenkejša bridkost. Aposteljni so ga vsi zapustili, razun

enega, mati ga ni zapustila, bilo mu je to v nar-slajšo tolažbo, in spet v preveliko bridkost. Zakaj ko vidi ljubo mater pod križem tolike bridkosti terpeti, mu to spet nove bridkosti napravlja hujše od drugega terpljenja, ki ga terpi. Kako bo Jezus Mariji to ljubezen povernil? Slišite, kaj s križa govori: Žena! glej tvoj sin in z očmi pogleda na Janeza, ktereга vidi zraven križa stati. Kaj, ali so bile te besede, vračilo za toliko ljubezni? Namesto sebe ji Jezus Janeza sporoča za sina. Ali bo Marija s tim zadovoljna? Ja zadovoljna je bila, ker se je popolnoma vdala v božje naredbe. Deviški Janez je bil izmed vseh aposteljnov nar vrednejši, Mariji Jezusa namestovati, Marijin sin imenovan biti. V teh besedah Jezusovih do Marije je pa še veliko večja za nas presrečna skrivnost. Nas vse, vse kristjane, vse, ki bojo kedaj v njega verovali in na njegovo presveto ime kerščeni, vse je Jezus sporočil Mariji, kot sine in hčere, sporočil ji, naj jih ljubi s to ljubeznijo, s katero je ljubila Njega. Mi smo tedaj sini in hčere Marije, s križa še nas je Jezus svoji materi priporočal, pod križem je nas Marija spočela in rodila v nar večih britkostih: To moji ljubi kristjani! je naša čast, naša sreča, naše veselje, oh da bi je bili vredni vsegdar! Marijo, mater Jezusovo smemo imenovati in klicati tudi našo mater; k nji smemo se približati in njo klicati na pomoč, kakor otroci svojo mater; Marija se je pa tudi aposteljnomo in vsem kristjanom skazala nar boljšo mater, kolikorkrat so jo prosili zaupljivo. Med aposteljni je bivala, ko je bil Jezus njim odvzet; nje je tolažila, k nji so se vračali, kedarkoli je prišel kateri v Jeruzalem, ž njimi je molila, bila jim je mati v pravem pomenu. Kakor njim, tako je še sedaj kristjanom in celi cerkvi dobra, skerblijiva mati, je še naša srednica, naša pomočnica, ona grešnikom milost, bolnim tolažilo, umirajočim milostljivo sodbo prosi. Tako so jo klicali in prosili, ko mater so jo častili sveti učeniки v starodavnih časih, tako kličemo prosimo in častimo jo tudi mi! Žena! glej tvoj sin! te besede so bile testament za Marijo; ž njimi sporoči Jezus svoji materi Janeza za sina, in z Janezom tudi vse kristjane.

c) Še za Janeza, nar ljubšega aposteljna, Jezus svoj testament naredi. K njemu obrnjen reče: Glej! tvoja mati. Srečen Janez! kako lepo ti poverne Jezus tvojo ljubezen, tvojo zvestobo, da ga nisi zapustil. Svojo lastno mater ti da za m̄ater; svojo lastno mater priporoča tvoji skerbi. Janez je bil nar vrednejši te časti, in od sv. Janeza nam sv. evangelje pove, da je Marijo še tisto uro k sebi vzel in skerbel za njo, kakor le nar boljši otrok za svojo mater. Ni imel bogastva, ni imel ničesar drugega, kakor le svoje roke, in vendar skerbi tako lepo za Marijo — zares lep izgled vsem otrokom, ki jih uči, kako imajo skerbeti za telesne matere, za svoje starše. — Sladek spomin živi v sercu vsakega dobrega človeka; sladek spomin na tisti srečni čas, ko je še živel

pod očmi ljube matere, ko je slišal njen mili glas, njene serčne nauke. Ta spomin se dobremu človeku ne izbriše, naj pride križem sveta; spomin na dobro mater gre z vojščakom na vojsko, z mornarjem čez morje, ja še hudodelnika ta spomin ne zapusti. Le zaveržen, lesen in brez boljših čutov mora biti človek, kteremu spomin na ljubo mater ni svet. Človek! mati te je dojila, mati sedela in bdela pri postelji, ko si bil bolen, mati se je veselila, ko si lepo napredoval, mati je pretakala solze, ko si se shujšal, ali ko si moral med tuje ljudi, mati je molila za te in mislila na te, ko se ti nisi je več spominjal. Zato uči sv. Duh: „Zdihlejev svoje matere ne pozabi“. Ekl. 7. in spet: „kdor mater časti, on zaklade nabira“. Ekl. 3. Kaj zasluži materska ljubezen? To, da ji vračaš z ljubeznijo. Poslušavec! poglej v svojo vest, ali ti ona nič ne očita? Morebiti si ti ravno zoper to zapoved nar več grešil, zoper zapoved: Spoštuj očeta in mater . . . — morebiti si očetu in materi napravljaj le britkosti namesti veselja, sramoto namesti časti, — morebiti jim skerbi plačuješ in vračaš z gerdo nehvaležnostjo. Sini, hčere pogledjte na Janeza, kteremu je Jezus svojo mater sporočal, in ljubite svoje stariše, skerbite za nje tako lepo, kakor Janez apostelj za Marijo.

S k l e p.

Kakor Janezu, tako je Jezus vsem kristjanom s križa govoril: „Glejte! vašo mater“; zraven telesne matere, ima vsak kristjan še drugo častitljivšo in ljubeznjivšo, ki nas ljubi, nas varuje, nas tolaži in z nami čuti, karkoli nas zadene. Pa tudi to mater moramo ljubiti toliko več, kolikor je njena ljubezen do nas večja. Tudi njenih britkost ne smemo pozabiti, zakaj v britkosti nas je pod križem spočela in rodila. Kerš. bratje in sestre! kako smo dosihmal skazali svojo ljubezen do Marije, naše matere? Kako in koliko smo skerbeli za njeno čast? Koliko smo si prizadevali narediti ji veselja? Ali ni morebiti naše življenje bilo takšno, da smo ž njim Mariji le veliko žalost napravili? Pogledjmo na Jezusa, in kakor je on Marijo ljubil, za njo skerbil, njo častil, tako naj bo tudi nam nar slajša dolžnost, Marijo ljubiti, častiti, s kerš. življenjem jo razveseljevati. Posebno pa sedaj v tem postnem času razveselimo Jezusa in Marijo z resnično pokoro in z vredno spovedjo. Ljubi Jezus naj bo nam oče, Marija, žalostna mati naj bo nam mati, apostelj Janez pa naj nam bo izgled prave ljubezni do telesnih staršev pa tudi do Jezusa in matere Marije. Amen.

4. in 5. Beseda.

(Od 7 poslednjih Jezusovih besed; gov. L. F.)

„Okoli devete ure je Jezus z velikim glasom vpil, rekoč: Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil?“ (Mat. 27, 46.) In „ko je Jezus vedel, da je vse dokončano, da se je dopolnilo pismo, je rekel: „Žejen sem“. (Jan. 19, 28.)

V v o d.

Za človeka ni večje britkosti, kakor ta, ako vidi, da je zapuščen. Bolnik naj terpi še toliko bolečine, vendar vse ložej terpi, ako vidi, da ima koga pri sebi. Naj si bomo še tako žalostni, ako le vidimo, da kdo z nami sočutje ima in bi nam rad pomagal, veliko tolažbo nam to daje. Tudi ljubemu Jezusu na križu je to napravilo nar silnejšo bridkost, da so ga zapustili skorej vsi ljudje; njegova britkost bila je tolika, da je z močnim glasom izklical: Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil? kaj bi moglo biti strašnejši, kakor so bile zadnje ure Jezusove na križu? Ves pobit in utrujen na smert visi na križu. Z ostrimi, močnimi žebli so mu prebodli roke in noge, da se ne more zgeniti na svoji strašni postelji, nategnjene so žile in kite celega života in vsaki trenutek prihajajo večje bolečine. Sam sicer ni na gori Kalvariji; zraven njega sta še dva razbojnika in pod križem veliko ljudstva; sam in zapuščen ni od ljudi, ali zapuščen je od njihovih sere, ker nimajo ž njim vsmiljenja; zapustili so ga aposteljni in učenci skorej vsi, razun enega. Od svoje matere in Janeza je že vzel slovo. In kar grozo še poveča, postala je velika temota; sonce se je zatemnelo, da je tudi natora svojo žalost dala na znanje. Vse je bilo polno groze in strahú, Jezus pa v svoji nar silnejši bridkosti izkliče z močnim glasom: Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil? komu bi ne segle te besede globoko v serce? On, ki je bil ves vsmiljen, ki je vselej in povsod rad tolažil in pomagal, On sam sedaj toži, kakor da bi bil brez tolažbe in še od Boga samega zapuščen.

Kako imamo zastopiti te besede? kaj nas učé?

To bomo premišljevali v I. delu, v II. delu pa V. besedo: „Žejen sem.“

Razlaga.

„Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil!“ Te besede so skorej nar težej zastopiti. Ali je bil Jezus res od Boga in Očeta zapuščen? Ali ni bil Jezus v resnici in pravi Bog? kako tedaj more tako tožiti, kakor da bi bil od Boga zapuščen? Hočemo te besede prav zastopiti, moramo nar popred se spomniti, da ste bile v Kristusu 2 natori; bil je pravi človek in pravi Bog, pa vendar le ena peršona. Obe natori ste bile v eni peršoni tako tesno združene, da se ena od druge ni mogla ločiti. Tedaj človeška natora Jezusova ni mogla biti zapuščena od njegove božje natore. Pa po svoji človeški natori je imel Jezus vse potrebe, kakor jih ima drugi človek. Bil je lačen, žejen, spal je, pa tudi terpel; bil je žalosten in jokal se je nad Jeruzalemom in zavoljo smerti Lazarjeve, mogel je terpeti na duši in telesu, kakor je tudi v resnici terpel zaničevanje, zasramovanje, bičevanje in kar je še terpel drugih bolečin. Zatorej je bilo tudi mogoče, da je Jezus po svoji človeški natori na križu postal tako otožen in žalosten, da je na križu jel tožiti: Moj Bog! zakaj si me zapustil? Pa vendar ni bil Jezus zapuščen nikoli ne od Boga in Očeta, tudi ne od svoje božje natore, dokler je živel na svetu, je bila njegova božja natora zedinjena z njegovo človeško natoro. Te besede so povzete iz 21. psalma Davidovega, in Jezus jih je izgovoril, da bi z njimi na znanje dal, da sedaj on sam po svoji človeški natori tolažbe potrebuje.

Kaj pa nas učijo? K drugim bridkostim, ktere je Jezus terpel, morala je priti še ta bridkost, kakor da bi bil zapuščen od Boga, da bi s tim terpel za nas, ki z grehi Boga zapustimo. Poglej in pomisli o kristjan! kako gerd je greh, da mora Jezus na križu toliko bridkost — zapuščenost terpeti. Ker ti z grehi Boga zapustiš, moral je Jezus toliko bridkost terpeti, kakor da bi bil zapuščen od Boga. — Mi z grehi Boga zapustimo in bi zaslužili, da bi tudi Bog nas zapustil; ali ker je Jezus na križu za nas terpel zapuščenost, zatorej je Bog nam prizanesel in nas ne zapusti, ako sami nočemo. Tako uči sv. Auguštin: „Bog človeka ne zapusti, ako ga le človek pred ne zapusti.“ Ako hočemo, da nas Bog ne zapusti, mi njega ne smemo zapustiti, in ako ravno grešimo, in z grebi se od njega odvernemo, vendar ne smemo zgubiti vere in upanja v njega in njegovo milost, ne smemo opuščati molitve in kar premoremo storiti dobrih del. Če bomo to storili, tedaj nas Bog, dasiravno po

slabosti grešimo, vendar ne bo zapustil, ker je že Jezus za nas na križu zapuščenost terpel. Gnado bo nam marveč dal in s svojo gnado pripomagal, da se bomo vzdignili iz grehov in spet spokorili. Zapuščeno je Jezus terpel, to se pravi, otožen je postal, kakor da bi bil zapuščen od samega Boga in to je terpel, ker je v duhu vidil popred, koliko kristjanov ga bo zapustilo, koliko jih bo, da njim njegova smert ne bo nič pomagala, da tudi njegova kri njih ne bo mogla rešiti, ker bojo ga zapustili. Kerš. brat in sestra! poglej, ali ne slišiš mar tudi ti med nje? Ali nisi ti že zapustil Jezusa, ker še o velikonočnem času nočeš prejeti sv. rešnjega telesa, nočeš verovati v njega, nočeš ga moliti in častiti pri božji službi? Ali nisi ti že Jezusa in Boga zapustil, ker Boga žališ den na den z velikimi grehi, na pokoro pa ne misliš nikdar, kakor da bi ti je ne bilo treba? ker je Jezus naše grehe na se vzel, zavoljo naših grehov hotel terpeti, moral je terpeti tudi to žalost, kakor da bi bil zapuščen od Boga; tako ostudni in gerdi so bili naši grehi pred Božjimi očmi.

Kristjan! kedar misliš storiti greh, dobro premisli, kaj hočeš storiti! Boga ti hočeš zapustiti, in od koga boš zapuščen, če ti v grehu ostaneš? Boga hočeš zapustiti, od Boga boš zapuščen. In začesa del hočeš zapustiti Boga, staviti v nevarnost svojega zveličanja? Zavoljo majhnega dobička, zavoljo kratkega veselja, zavoljo sence posvetne časti. Alj je vse to vredno, da Boga zapustiš in v nar večo nevarnost se podaš? Vse to je tudi Jezusu prizadjalo toliko otožnost, da je vpil z močnim glosom: „Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil?“

Kakor Jezus na križu, tako toži veliko ljudi in misli, da jih je Bog zapustil. Kedar jim Bog pošlje več terpljenja, kakor so ga dosihmal nosili, kedar jim Bog ne spolni njih serčne želje, kedar Bog pripusti, da pride nesreča čez nje ali njih hišo, družino ali otroke, kedar skuša Bog njih ljubezen in stanovitnost in pripusti, da zmagajo njih sovražniki, da se jim godi krivica, tedaj vpade jim naglo vse zaupanje na Boga, dvomijo, da bi bil Bog pravičen in vsegavedoč, moder in dobrotljiv, ker ne ravna in dela, kakor bi radi; tedaj tožijo tudi oni, Bog me je zapustil. Ali jih je pa tudi res zapustil? Zapustil jih ni in nobenega ne zapusti, kdor ga pred sam ne zapusti. Le skušati jih hoče, skušati njih vero, ljubezen in stanovitnost in te skušnje nočejo ali ne morejo prestati. Resnica je, Bog pošilja ljudem marsiktere nadloge, pošilja lakoto in dragino, pripusti vojske in kuge, ognje in potrese; vse to Bog pošilja in pripusti, in po 1000 poginjajo ljudi; Bog pripusti, da se pravičnemu krivica godi, da se hudobni veseljuje in povzdiguje; vse to je res. Ali pa smemo zategadel reči ali misliti, da nas Bog zapusti, da nam Bog sam krivico dela? Tako govoriti, bila bi velika prederznost, velik greh. Poslušajmo, kako

nas uči prijatelj mnogo skušanega Joba: (Job. 5, 17.) „Blagor človeku, ki ga Bog tepe, toraj ne zametuj Gospodovega strahovanja. On rani in celi, on vdarja, njegove roke pa ozdravljajo. Iz šestih nadlog te bo rešil, v sedmi te ne bo hudega zadelo. V lakoti te bo otel smerti in na vojski iz rok meča. — V veliki starosti pojdeš v grob, kakor se spravi pšenična kopa ob svojem času“. Kje bi bil človek, da bi mogel tajiti vkljub vseh človeških nadlog božjo usmiljenost in previdnost? Moj Bog! . . . te 4 besede Jezusove na križu učijo nas 2 resnici. 1. Jezus je moral na križu nar večo britkost zapuščenosti terpeti, zato ker smo mi z grebi Boga zapustili in zaslužili, da bi Bog nas zapustil. Zavoljo Jezusove britkosti pa nam Bog prizanaša in nas ne zapusti, če ga mi sami ne zapustimo. 2. Tudi nam se včasih pozdeva, kakor da bi nas Bog zapustil, kedar naših molitev ne usliša, nas terpeti pusti; pa Bog nas le skuša, ne zapusti nas nikoli. „On rani in celi; njegove roke vdarjajo in spet ozdravljajo“. Ta lepa resnica bodi tudi nam tolažilno, kakor Jobu in tolikerim kristjanom v nar večih stiskah.

5. Beseda: Žejen sem.

Pridemo danes še do druge britkosti Jezusove, do 5. besede Jezusove na križu, do besede: „Žejen sem“. Evangelist Janez nam to pripoveduje tako-le: In ko je vedel, da je vse dokončano, da se je dopolnilo pismo, je rekel: Žejen sem“. Izmed vseh pomankanj, kar jih človek mora terpeti, je ena nar hušjih pomankanje vode. Dosti je zapisanih takih žalostnih prigodb, da so morali ljudje terpeti takošno žejo, da se jim je pred pamet zmešala in potem so še le poginili strašne smerti. Kedar mornarjem na sredi morja vode zmanjkuje, razprostirajo jadra in druge sukna, da bi od rose vjeli kake kapljice in bi si mogli žejo za silo gasiti. Bere se tudi, da so ljudje v strašnih mukah od žeje, jetnikom, ali prijatlom ali sami sebi odperli žile, da bi si s kervjo gasili žejo. Zatorej je tudi žeja bila nar večo terpljenje, ktereга je moral bogati mož v peklu terpeti, in prosil je ubogega Lacarja le toliko, da bi svoj perst pomočil v vodo in mu privoščil le toliko vode, kolikor se je prime persta, kateri se v vodo pomoči, da bi si s tim gasil svojo strašno žejo. In mislim, da mi bo vsakteri verjel, da mora žeja biti strašno terpljenje.

Žeje pa ne terpimo samo zavoljo pomankanja vode, žejo terpi bolnik v svoji boleznii, kedar znotranja vročina prežiga človeka tako, da se mu pokajo ustnice in jezik; žejo čuti človek kedar mu je po ranah poteklo veliko kervi; žejo čuti umirajoči, kateri se loči od tega življenja. Tudi Jezus na križu je moral terpeti to

britkost. Od ran, s katerimi je bil pokrit ves njegov život, od prelite kervi, od prevelike žalosti, katero je terpel, od prevelike vročine, v kateri je moral viseti slečen na križu, so mu se posušile ustnice in jezik. Terpel je strašno žejo, in ko je vedel, da je vse dokončano, da bi se dopolnilo sveto pismo, je rekel: Žejen sem. Poglejmo, kako so mu gasili žejo! Sv. Janez piše: Stala je tam posoda polna jesiha. In napojili so gobo z jesihom in jo na hisop nataknili in mu jo k ustom podali. Z jesihom so tedaj hotli Jezusu gasiti žejo! Opomniti moram še to. Kedar je bil pri Judih kdo k smerti obsojen, so dobrotljive žene hodile po mestu in prosile miloščine pri dobrih ljudeh. Iz nabranega denarja so nakupile vina, in so ga dale obsojenemu, kedar so ga peljali v smert, da bi z vinom žejo gasile in ga serčnega storile. Tudi Jezus bi bil zaslužil to milost. Ali kaj so njemu storili? Že prej so mu ponudili jesiha z žolčem zmešanega, in Jezus ga noče okusiti. Sedaj pa, ko je sam na križu klical: Žejen sem, napojijo gobo z jesihom, jo nataknejo na hisop in mu ponudijo piti. In tako se je dopolnilo prerokovanje, katero pravi: V moji žeji napajajo me z jesihom. Tudi v tej britkosti Jezusovej je velika skrivnost. — Veliko žeje mora terpeti naš Zveličar, da je terpel za tiste grehe, katere mi storimo po požrešnosti in pijanstvu, strašno žejo mora Jezus terpeti, da odvzame od nas nevoljo, nesterpljivost, jezo in sovrašтво. Kristijan! kedar moraš ti terpeti katero pomanjkanje in si zavoljo tega nevoljen, spomni se na Jezusa, ki je moral na križu terpeti strašno žejo. Kedar pijančuješ in po nemarnem zapravljaš težko prisluženi denar, spomni se na Jezusa, kateri na križu terpi strašno žejo, spomni se siromakov, ki bi kervavo potrebovali, kar ti potратиš in zamečuješ. Ko bi ti to, kar zapravljaš, siromakom podelil, Jezusu bi žejo gasil. Jezusova žeja pomenja še neko drugo skrivnost. Žejen sem, je klical — in ta žeja pomenje, da je Jezus želel naše zveličanje. Želel je, da bi vsi verovali v njega, da bi vsi živeli po njegovih naukih, da bi prišli v zveličanje, kterege nam je zaslužil po svojem terpljenju. Ali se mu spolnijo te želje? Judje so mu namesti vina ponudili jesiha; — že Judje so mu ponudili pokaženega vina, t. j. v njega niso verovali, in tako je bilo vselej in tako je še dandanes mnogo kristjanov, ki hočejo Jezusu žejo gasiti s pokaženim vinom, ki nočejo v njega verovati. Žejen sem, kliče Jezus na križu, in hoče, da bi ti veroval v njega in bil zveličan po njem. Kako mu gasiš žejo? Ali ne mar tudi ti s pokaženim vinom? Žejen sem, tako nam Jezus posebno sedaj o postnem času govori, žejen sem in želim, da bi od sedaj živeli prav po keršansko, da bi pretergali ketine pregreh in prav zgrevano njega prosili odpuščanja. Kako pa mi spolunjemo njegove želje? Oh moji ljubi keršanski poslušavci! ne zabimo nikdar tiste strašne žeje, ki jo je ljubeznjivi Jezus, umirajoč na križu, moral terpeti.

To žejo je prav za prav terpel za nas, ki tolikokrat grešimo v nezmernosti, požrešnosti; to žejo je terpel za nas, ker je tako močno želel in želi, da bi bili vsi zveličani po njem. Žejo je moral terpeti in glasno je klical: Žejen sem; pa neusmiljeni ljudje dajo jesiha namesto vina; ravno tako ravnamo mi z Jezusom, ker nočemo verovati v njega, ne živeti po njegovih naukih.

Jezus je bil žejen — — želel je našo srečo, naše zveličanje: kam pa naše želje grejo, kaj si mi želimo, po čem nas žeja?

Sv. evangelje nam pravi, da je Jezus neki dan bil pri Jakobovem studencu. Samaritanska žena pride k studencu vode zajemat in Jezus jo prosi, naj mu piti da. Žena se čudi, da jo Jud piti prosi. Jezus ji pa reče: „Ako bi ti vedela, kdo je, kateri ti pravi: Daj mi piti, bi ti morebiti njega prosila, da bi ti dal žive vode, in dalej ji reče: Kdor pije od vode (iz tega studenca) bo spet žejen; kdor pa pije od vode, katero bom mu jes dal, ne bo več žejen vekomaj; ampak voda bo v njem v studenec za večno življenje“. Kdor želi in išče to, kar nam Jezus ukaže iskati, kdor išče keršansko pravico in želi v gnadi božji živeti, ta ima pravo žejo, njemu bo dal Jezus piti iz nar čistejšega studenca nebeškega veselja: „Blagor jim, ki so lačni in žejni pravice; oni bodo nasiteni“. Kdor pa na tem svetu edino le posvetno išče, kdor si le to želi, da bi si pridobil veliko blago, da si ravno tudi po krivici, kdor si le to želi, da bi dobro živel, se veselil in po svojih spačenih željah ravnal, njega žeja po sprideni vodi; več je pije, več ga žeja, in kakor so Jezusu na križu jesiha ponudili piti, tako se bo vsakemu, kdor le za ta svet živi, tam v večnosti spremenilo veselje v nar večo grenkost.

Strašno žejo Jezus terpi na križu, tako da je izklical: Žejen sem. Še enkrat si zapomnimo, to žejo terpi, kakor vse drugo terpljenje za nas, posebno za grehe nezmernosti, požrešnosti, pijanstva. Žejo terpi, da nas uči, tudi mi moramo voljno sterpeti, kedar pride čez nas kterobodi pomanjkanje. Žejo terpi, ker je Jezus želel naše odrešenje in zveličanje. Ljudje pa so bili neusmiljeni in so mu namesti vina ponudili jesiha. Oh ne bodimo tudi mi tako neusmiljeni do Jezusa. Naše zveličanje želi, zatorej ne zapustimo ga, ampak obernimo se k njemu in razveselimo ga z resnično pokoro posebno v tem postnem času. In kedarkoli vidimo kakega siromaka stradati in pomanjkanja terpeti, pomagajmo njemu. kolikorkoli premoremo in samemu Jezusu bomo žejo gasili. Ne hrepenimo preveč po časnih rečeh; ampak to naj bode nam nar svetejša želja, božjo voljo storiti, po Jezusovih naukih živeti, in dal bo nam iz živnega studenca večnega veselja. Amen.

6. in 7. Beseda Jezusova na križu.

(Od 7 poslednjih Jezusovih besed; gov; L. F.)

„Dopolnjeno je!“ Jan. 19, 30. „Oče! v tvoje roke zročim svojo dušo“.

Luk. 23, 46.

V v o d.

Kedar je človek dokončal kako veliko delo, ga še enkrat pogleda in ves vesel izkliče: Storjeno je! dokončano je! Pozabi ves trud, kterega si je prizadjal, vse težave in skerbi, ktere je imel prestati, od samega veselja, da je delo storjeno in dokončano. Tako je tudi ljubi Jezus klical na križu, predenj je nagnil svojo glavo in umerl: „Dopolnjeno je.“ Kaj je mislil Jezus reči s temi besedami? Hotel je reči: Prišel sem na svet, da bi za grehe človeškega rodu terpel in vmerl, da bi božji pravici zadosti storil in človeški rod odrešil. To opravilo sem opravil, moj poklic sem dopolnil, odrešenje je dokončano. Dopolnilo se je nad njim vse, kar so preroki star. testamenta od Zveličarja prerokovali, dopolnilo se je nad njim vse terpljenje, ktero je božja pravičnost njemu naložila in njegova ljubezen za nas prevzela; in bliža se mu smert, ktera bo konec storila vsemu terpljenju in šel bo spet k Očetu, od kodar je izšel. Zato je Jezus že več z veselim in močnim glasom klical: „Dopolnjeno je.“

Velika beseda je ta in zares vredna, da jo premislimo še bolj, kaj pomenja? kaj nas uči?

Razlaga.

„Dopolnjeno je“: tako je klical umirajoči Jezus in te besede so bile narpred namenjene nebeskemu Očetu. Hotel je reči. Tvoja volja, Oče nebeški! je bila, da sem se rodil v revni štalici, nepoznan, zaničevan, tvoja volja je bila, da sem preživel 33 let na svetu v velikem trudu, mnogo preganjan in zaničevan; tvoja volja je

bila da moram po strašnem terpljenji vmreti sramotne smerti na križu; glej Oče, karkoli si hotel, vse sem storil in sedaj je vse dopolnjeno. Ponižal sem se in sem bil pokoren do smerti, ja clo do smerti na križu. Kelh britkosti, ktereга si mi dal piti, glej! izpil sem ga do dna.

Dopoljeno je, glejte besedo, polno skrivnosti. Kar so želeli pravični starega testamenta, kar jim je Bog obljubil, kar so skoz 100 in 100 leta prerokovali preroki, sedaj je dopolnjeno. Božji pravici je zadosti storjeno, oblast hudičeva je razderta, človek je odrešen, nebesa se mu bodo spet odperle. Starega testamenta je konec, v moji kervi se je začel novi testament, učil sem vas novo postavo, postavo ljubezni, vstanovil sem cerkev za vse ljudi in čase, postavil novo duhovništvo in daritev, ktera se bo opravljala do konca sveta.

Dopolnjeno je, to tolažljivo besedo je govoril Jezus vsem ljudem, kakor da bi hotel reči: Vse, kar sem sklenil v svoji ljubezni za vas storiti, vse sem storil. Pridobil sem Vam spet odpuščenje in milost pri Očetu, pridobil sem vam od Očeta to milost, da se smete imenovati otroke božje, da ste spet dediči nebeškega kraljestva, nebesa sem vam odperl in pot do zveličanja vam pripravil; zatorej veselite se z menoj, ker vse to je dopolnjeno.

Vidite kratka beseda, pa beseda polna velikih skrivnost.

Kaj pa nas ta beseda uči? Vsaka stvar na svetu ima svoj poklic, je za to na svetu, da čemu služi. Tako tudi kamen ni zastoj, še červ, še narmanjša živalica, je za nekaj. Zakaj je pa človek na svetu? Človek! kaj je tvoj poklic? Po ameriškanskih goščavah še današnji dan hodi in živi mnogo divjakov, ki ne poznajo druge sreče in drugega veselja na tem svetu, kakor da morajo ležati in se zibati v svoji postelji, ktero si spletejo iz raznega ličja in jo opertijo na 4 drevesa.

Kader jih lakota prižene, grejo si iskat živeža, kakor ga morejo dobiti po goščavah. Da bi bili za delo in za kako drugo opravilo na svetu, to se tem siromakom ne sanja. Pa ne le med divjimi Amerikanci, tudi med drugimi izobraženimi ljudstvi jih je dosti, ki tako mislijo, da so le zato na svetu, da dobro živé in se veselijo, kolikor premorejo; od drugega poklica ne vedó nič.

Kristjan pa, ki svojih ušes ni zatísnul Kristusovi veri, ampak se je dal njej razsvetliti, kristjan, pravim, ve, da ima še drugi, veliko lepši, imenitniši poklic: on ve, da ga je Bog stvaril, in na svet postavil, mu dal um, voljo, serce in telesne moči zato, da bi spoznal Boga in božjo voljo, da bi Boga častil in njegovo sveto voljo spolnoval in tako zaslužil priti v večne, vesele prebivališča, ktere nam je Jezus pripravil pri svojem nebeškem Očetu. To je moj, to je tvoj, to je poklic vsacega človeka na svetu. Zraven tega

ima še vsaki človek po svojem stanu spet poseben poklic, vsak stan naloži človeku druge dolžnosti, ktere mora zvesto spolnovati, ako hoče voljo božjo storiti. Sedaj ljubi kristjan premisli, koliko si dosihmal svoj poklic dopolnoval. Bog te je stvaril, da njega spoznaš in njegovo voljo; koliko si se prizadeval Boga spoznavati? Ali nisi mar le z nevoljo, le prisiljen poslušal božjo besedo? Bog te je stvaril, da bi ga častil z jezikom, častil s pobožnimi deli; koliko si dopolnil to dolžnost? koliko dni gospodovih si po nemarnosti božjo službo zamudil? kolikrat si Boga v cerkvi več žalil, kakor častil? kolikokrat si z jezikom se pregrešil zoper svetost božjega imena in zoper nar svetejše reči. Bog te je stvaril, in ti je dal dušnih in telesnih moči, da bi jih obračal na dobro, sebi in bližnjemu v prid, Bogu pa v čast; in glej, ti si svoje moči velikokrat na zlo obračil, bližnjemu v škodo, samemu sebi pa v greh. Koliko si že nabral zasluženja za večnost? koliko si storil dobrih del, ko si imel priložnost? Poklical te je Bog v zakonski stan, dal ti je otrok, da bi jih skerbno učil, zvesto in keršansko izrejal in skerbel za njih časno in večno srečo; koliko si dopolnil to svojo dolžnost? Prišla bo tudi za nas, za vsakega človeka ura, kakor je prišla za Kristusa; prišla bo ura, da bo se nam ločiti iz tega sveta in iti v neznano večnost. Tedaj nam bo stopilo pred oči vse naše življenje, kako srečni bomo, kedar bomo kakor Jezus na križu z veselim srcem mogli reči: Dopolnjeno je; storil sem, kar je bila moja dolžnost, dopolnil sem poklic, brez strahu se ločim iz tega sveta. Kako srečni bi bili, ko bi tudi mi mogli tedaj reči, kakor je rekel sv. Pavl: „Dobro sem se vojskoval, tek dokončal; vero ohranil, zdaj mi je prihranjena krona pravice, ktero mi bo dal, Gospod, pravični sodnik, tisti dan.“ II. Tim. 4, 7—8. Gorje nam! gorje človeku! kateri je svojemu mesu in željam več služil, kakor Bogu, kateri je raje hodil po potih nečimurnosti, kakor po potu keršanske pravice, ki je rajše poslušal priliznjene glase zapeljivosti, kakor glas božjega noterdajanja, gorje mu! kedar bo dopolnjen tek njegovega življenja in bo prišla ura ločitve — s strahom, z grozo bode izrekel to besedo: „Dopolnjeno je“; dopolnjena je mera moje hudobije, dopolnjena moja večna nesreča, dopolnila se bo nad menoj strašna pa pravična sodba božja.

Moji lj. kerš. bratje in sestre! naj nam bo ta VI. beseda Jezusova na križu, beseda: Dopolnjeno je! vselej pred očmi. Naj nas ta beseda opominja, da naj vsaki svoj poklic zvesto spolnuje, dolžnosti svojega stanu, kolikor je mogoče, na tenko opravlja, da bo konec svojega življenja mogel reči: Dopolnjeno je; in pojde veselo v večnost po zasluženju plačilo. Tebi pa o ljubeznjivi Jezus! se zahvalimo, da si dopolnil naše odrešenje, naj bi le tvoja kri ne bila zastoj prelita za nas!

7. Beseda.

Premislimo še 7. ali zadnjo besedo Jezusovo na križu: „Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo!“ Kdo bi mogel viditi človeka umirati in bi ga ne pretreslo! Nekteri se mora s smertjo dolgo bojevati, le počasi ga zapuščajo moči, počasi vgašajo oči, sapa le počasi pojema in po dolgem bojevanji zamerje; spet drugi umerje nagloma, življenje vgasne nagloma, kakor da bi pogasnil luč, ali popihnil plamen. Le par globokih dihlejev in po njem je. Pa naj že pride smert naglo alj počasno, naj so smertne težave dolge ali kratke, vendar je smert bridka, ker loči dušo od trupla in nas spravi v večnost, ktera nam je znana. Poglejmo še enkrat na križ na umirajočega Jezusa. 6 ur že visi na križu. Ob 9 po našem stenji so ga pribili na križ, o poldne je terpel zapuščenost, ob 3 popoldne pa je prišla smertna ura; še enkrat je vpil z močnim glasom: Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo! potem je nagnul svojo glavo in je izdihнул svojo dušo. Ko je pa stotnik videl, kar se je zgodilo, je Boga častil, rekoč: Resnično ta človek je bil pravičen. In vsi ljudje, kteri so prišli gledat in so vidili, kar se je zgodilo, so terkali na svoje persi in so se vernuli. Tega niso spoznali, da je Jezus odrešenik; ali to so videli in spoznali, da le pravičen človek more tako umreti, kakor je umerl Jezus. Njegova smert bila je smert nedolžnega, smert pravičnega: „Draga je pred Gospodovim obličjem smert njegovih svetih“ ps. 115. Premislimo še to besedo Jezusovo, kaj pomenja? kaj nas uči? S prvo besedo je skerbel za sovražnike: Oče! odpusti jim; z drugo besedo obljubi desnemu razbojniku nebesa; s tretjo skerbi za svojo mater Marijo in za Janeza; s šterto daje na znanje svojo žalost; s peto svoje žejo ali telesno terpljenje; s šesto naznanja, da je dopolnjeno odrešenje; s sedmo besedo pa izroči svojo dušo nebeškemu Očetu.

Na vse se je spomnil; vse je oskerbel; sedaj pa tudi svoje duše ne pozabi, za svojo dušo hoče tudi skerbeti; zatorej kliče in prosi z močnim glasom: Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo! V teh besedah so pa 4 preimenitne resnice, ktere si mora vsak kristjan dobro zapomniti. 1. resnica je, da so bile v Kristusu 2 natori, človeška in božja natora; po svoji človeški natori imel je tudi človeško dušo in to izroči nebeškemu Očetu; 2. resnica je ta, da se je pri smerti Jezusovi njegova duša ločila od trupla, da je Jezus v resnici vmerl, v resnici preterpel smertno bridkost; 3. resnica, ktero se učimo iz teh besed, je da človeška duša ne umerje, ne strohni, ampak da je duša neumerjoča, zatorej tudi Jezus svojo dušo izroči v roke nebeškega Očeta: „duše pravičnih so v roci božji, smertne težave jih ne bodo zadele.“ 4. duša je v božjih ro-

kah le hranjena do svojega časa; kedar pa pride tisti čas, le Bogu samemu znan, bodo se duše vernile k svojim truplom, tistim, ktere so bile za nje stvarjene; trupla bodo spet ustale in duše bodo z njimi obdane; te 4 resnice nas je Jezus učil, ko je izklical: Oče! In ko je te besede izgovoril je nagnil svojo glavo, njegova duša in tudi njegova božja natora se je ločila od trupla. Truplo je ostalo na križu, duša njegova pa je šla pred pekel, k dušam pravičnih star. testamenta, da jih je rešila in peljala gori v nebeške višave, pred božje obličje, ktero gledati so tako dolgo in priserčno želele. Tako se je končalo Jezusovo življenje na tem svetu; njegova smert nam je pa postala in nam prinesla novo življenje; s svojo smertjo na križu je premagal oblast hudičovo in pekel in smert, tako da se kristjanu ni treba bati smerti, ako le v Kristusu in njegovi veri zvesto živi. Kristusova smert nam je pridobila pravico, da bodo naše trupla zopet vstale, trupla pravičnih bodo z dušami deležne večnega življenja.

Kristjani! glejmo, kako nas Jezus uči živeti in umreti! Tudi mi obstojimo iz duše in trupla; duša je imenitnejša, ker je od Boga vdihnjena, truplo pa je le posoda za dušo. Tudi za nas bo prišla ura, da se bo ločila duša od trupla, da bomo umerli; komu bomo mi dušo izročili? O tisti uri bi tudi mi radi rekli: Gospod Bog! vzemi k sebi mojo dušo! Ali bo jo pa tudi mogel k sebi vzeti? Ali bo mogel sprejeti svojo dušo, še vso omadeževano od grehov, ker nič nečistega ne more priti pred božje obličje? Pomni o kristjan! zato je Jezus na križu klical: Oče! i. t. d. naj nas uči, da moramo tudi mi za dušo veliko več skerbeti, kakor za truplo; zato je Jezus že pred učil: Kaj pomaga človeku, da si ves svet pridobi; zato tudi apostelj uči: „Ne bodite dolžniki mesa, kakor da bi bili dolžni, po mesu živeti. Ako bote po mesu živeli, bote umerli; ako pa po duhu živite, bote živeli“, zato pravim, da nas uči, duša je več vredna kakor telo; za dušo moramo več skerbeti, kakor za truplo; ako bo duša pogubljena, bo tudi truplo moralo terpeti; ako je pa duša zveličana, bode truplo na sodnji dan veličastno vstalo in z dušo šlo v večno življenje. To so resnice, ki jih nas Jezus uči, se ponavljajo 100 in 100krat, pa ravno tako hitro zopet pozabijo. Vsaki jih ve, ali bi jih vsaj vedeti mogel, pa vendar se le več na truplo misli, več za truplo skerbi, kakor za edino, nenumerjočo dušo. Truplu se streže, truplo se lepotiči, duša pa vmazana pusti; za potrebe trupla se skerbi, velikokrat preveč, duša pa ostane sirota; kedar mora truplo stradati, kako smo žalostni, nesrečni, kako tožimo čez stisko, dušo pa nehamo stradati nauka, stradati tolažbe, stradati gnade ali milosti božje in vendar je truplo le posoda za dušo, — ako je duša ostudna pred božjimi očmi, kaj bo pomagalo lepotičeno truplo? Zato je Jezus le svojo dušo izročil

Očetu, da nas uči, naj tudi mi najpred za dušo in njeno zveličanje skerbitimo.

Res je bila ta zadnja beseda Jezusova na križu: Oče! v tvoje roke; nikar ne mislite, da bi smeli tudi mi skerb za dušo na zadnje dni, na zadnjo uro pustiti. Dokler je bil na svetu, ni poznal Jezus druge skerbi, kakor da stori voljo svojega nebeškega Očeta; zatorej je tudi na zadnje lahko in veselo mogel svojo dušo izročiti Bogu; ravno tako lahko boš tudi ti umerl in svojo dušo Bogu sporočil, kedar boš v svojem življenji se držal Boga in vere. Gorje pa za vsakega, kdor skerb za dušo, skerb za večnost pusti na zadnje dni; prav lahko se tudi njemu primeri, da ga smert pre-nagli in mora v večnost iti s težkimi grehi na sercu brez gnade, brez mira in brez odpuščanja. Komu bo tedaj zapadla njegova duša? — Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo! Kako lepe in sladke so te besede v ustih pravičnega kristjana; kako srečni bi bili, ko bi jih tudi mi mogli mirno izgovoriti in svojo dušo enkrat Bogu sporočiti. Tako lepo nas je učil Jezus živeti in umreti; v življenji za dušo skerbeti, v smerti pa dušo Bogu izročiti. Po tem zgledu so živeli in umirali pravični svetniki; smert je bila njim sladka, ker so verovali, da grejo k Očetu in že na obličji umirajočih se je prikazala podoba tistega mira, kterega so v sercu imeli. Ali bomo mi tako srečni, umreti s temi božjimi besedami? ali bomo tako srečni našo dušo izročiti v božje roke? alj bomo morali iti v roke sovražnikov? Ali bomo tako srečni, umreti v veri, upanji, ljubezni do Boga? alj bomo morali umreti v brezupnosti in obupanji? Še je to v naši moči, v naših rokah. Neki učenik nas uči: Hočeš srečno umreti, moraš tako živeti, kakor da bi moral umreti vsak dan.

Premišljevali smo pod križem stoječi zadnje besede Jezusove na križu. Naj bi bile nam te besede in nauki, ktere nam dajo, vselej v spominu. Oh! učimo se od umirajočega Jezusa, vse žive dni skerbeti za svoje duše, za večnost, da bomo tako srečni, v zadnji uri svoje duše izročiti nebeškemu Očetu. Amen.

Duhovske zadeve.

Goriška nadškofija. G. Lovro Ruter, dozdejni vikarij v Čepovanu, je postal namestni vodja na sv. Gori nad Gorico; g. Jožef Golja, bivši koop. v Vučah, pa vikarij v Ponikvali. V Vuče pride za koop. g. Karol Kumar iz Perteola. G. Ig. Flap, biva kot doktorand bogoslovja na Dunaji. — Umerla sta: G. Franc Visintin namestni vodja na sv. Gori in g. Miha Rojc, penz. kaplan. R. J. P.!

Odgovorni izdaj. in vred. Andr. Einspieler. — Natisnil J. & F. Leon v Celovcu.